

Νήσος Οθωνοί
Το δυτικότερο άκρο της Ελλάδος

Ελληνοτουρκικές διαπραγματεύσεις

Τί πρέπει να γνωρίζουμε

Νήσος Γαύδος
Το νοτιότερο άκρο της Ελλάδος

Νήσος Μεγίστη
Το ανατολικότερο άκρο της Ελλάδος

Αντί προλόγου

«Τό Έθνος πρέπει νά μάθει νά θεωρεῖ ἐθνικόν ὅ,τι εἶναι ἀληθές».

Διονύσιος Σολωμός

Το τελευταίο διάστημα έχουν αρχίσει διαπραγματεύσεις μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, με σκοπό την «επίλυση των διαφορών» και την εξομάλυνση των σχέσών μας.

Όσο και εάν οι συζητήσεις πραγματοποιούνται από ειδικούς, διαπιστώνεται μεγάλο έλλειμμα αξιόπιστης ενημέρωσης του ελληνικού λαού, για το τί διακυβεύεται στις συνομιλίες αυτές. Οι επίσημες καθησυχαστικές δηλώσεις της ελληνικής κυβέρνησης βρίσκονται σε ευθεία αντίθεση με όσα δηλώνουν και διεκδικούν οι Τούρκοι από τα πλέον επίσημα χείλη τους. Τα θέματα κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδος δεν είναι δυνατόν να αποτελούν αντικείμενο μυστικής διπλωματίας.

Σύμφωνα με όσα αφηγείται ο Κυριάκος Χαραλαμπίδης, οι συμβουλές ενός Σουηδού παλαίμαχου διπλωμάτη προς Έλληνα πρεσβευτή στην Άγκυρα ήταν οι ακόλουθες: «τρία πράγματα να ξέρεις για τους Τούρκους: Πρώτον, οι Τούρκοι λένε συνεχώς ψέμματα. Δεύτερον, τα θέλουν όλα δικά τους. Τρίτον, δεν παραχωρούν τίποτε.»

Η στοιχειώδης έγκυρη ενημέρωση για τα θέματα εθνικής κυριαρχίας δεν είναι μόνο βασική υποχρέωση μίας δημοκρατικής πολιτείας προς τον λαό της. Θα μας βοηθήσει επιπλέον να κατανοήσουμε την εξελισσόμενη ελληνοτουρκική διαπραγμάτευση πίσω από κλειστές πόρτες, καθώς και να εκτιμήσουμε πόσο «αθώα» ή επικίνδυνα είναι τα λόγια πολιτικών και ΜΜΕ για την πατρίδα που θα παραδώσουμε στα παιδιά μας.

Ούτε “γαλάζια”, ούτε “καφέ” πατρίδα: Οι Τούρκοι, ξένοι εισβολείς στην ελληνική καθ’ ημάς Ανατολή.

Από τις πολεμικές φυλές ημιάγριων νομάδων που ζούσαν στις στέπες της Μογγολίας, οι Τούρκοι έφτασαν στην καθ’ ημάς Ανατολή πριν από λιγότερα από 1.000 χρόνια, σε δύο κύματα.

Τον 8ο αιώνα οι Ογκούζοι Τούρκοι φεύγουν από τη Μογγολία και φτάνουν στο σημερινό δυτικό Τουρκεστάν. Οι Σελτζούκοι, σέκτα των Ογκούζ, φεύγουν δυτικότερα και καταλήγουν μισθοφόροι σε χαλιφάτα της Βαγδάτης. Εκεί η επαφή με τον περσικό και τον αραβικό πολιτισμό εμπλουτίζει το λεξιλόγιό τους, τους δίνει αραβική γραφή και ως θρησκεία τον Μωαμεθανισμό, χωρίς να χάσουν τον πολεμοχαρή νομαδικό χαρακτήρα τους.

Ενώνονται οι σελτζουκικές φυλές υπό τον Αλπ Αρσλάν, εισβάλλουν στην Αρμενία και λεηλατούν την πρωτεύουσά της το 1064. Λίγα χρόνια μετά, το 1071, στη μάχη του Μαντζικέρτ, νικούν τον Βυζαντινό στρατό και καταλαμβάνουν μεγάλες περιοχές της Μικράς Ασίας, ιδρύοντας εμιράτα Σελτζούκων. **Είναι η πρώτη τουρκική παρουσία στη Μικρά Ασία.** Οι Βυζαντινοί αλλά και οι δυτικοί Σταυροφόροι σύντομα διέλυσαν τα περισσότερα από αυτά τα τουρκικά εμιράτα, αφήνοντας μόνον ένα με πρωτεύουσα το Ικόνιο. Αυτό είχε ονομαστεί «**Σουλτανάτο των Ρούμ**», δηλαδή των Ρωμηών, της Ανατολικής Ρωμαϊκής

Αυτοκρατορίας όπως λεγόταν αυτό που σήμερα αποκαλούμε Βυζάντιο. Αυτό ήταν το πρώτο κύμα εισβολής.

Το δεύτερο κύμα εισβολής ξεκινά πριν από 800 περίπου χρόνια από το Τουρκεστάν. Μία άλλη φυλή Τούρκων φεύγουν υπό το βάρος των επιδρομών του Μογγόλου Τζένγκις Χαν και προσπαθούν να καταλάβουν τις πατρίδες των Αρμενίων και των Κούρδων στην ανατολική Μικρασία, οι οποίοι τους απωθούν. Περνώντας τον ποταμό Ευφράτη ο ηγέτης τους Σουλεϊμάν πνίγεται, και ο τόπος που θάφτηκε ονομάστηκε «ο τάφος του Τούρκου», «**Τούρκ μεζαρί**», **όνομα που δείχνει πόσο ξένοι ήταν οι Τούρκοι στις περιοχές αυτές.** Ο γιος του, Ερτογρούλ, συνέχισε την προέλαση και τελικώς εγκαταστάθηκαν στο Ικόνιο, στο σουλτανάτο των Ρουμ. Ο εγγονός του πνιγμένου Σουλεϊμάν, ο Οσμάν, γίνεται σουλτάνος και δίνει το όνομά του στους Τούρκους, που λέγονται έκτοτε Οσμανλήδες, Οθωμανοί.

Η Ρωμηοσύνη –η ορθόδοξη ελληνικότητα δηλαδή, κατά τον μακαριστό π. Γεώργιο Μεταλληνό– αντιστάθηκε σθεναρά, αλλά το 1453 έπεσε με την άλωση της Βασιλεύουσας, κλείνοντας την ιστορία της **μακροβιότερης αυτοκρατορίας που είδε ποτέ το φως το ήλιου.** Για πάνω από τέσσερις αιώνες υπέφερε την αδυσώπητη σκλαβιά του Οθωμανικού ζυγού, αλλά δεν έχασε την αυτοσυνειδησία της, με πρώτο κριτήριο την Ορθόδοξη πίστη και έπειτα την ελληνική γλώσσα.

Οι ηγέτες των Οθωμανών γρήγορα κατάλαβαν ότι δεν μπορούν ως πληθυσμιακή μειοψηφία να διοικούν μεγάλους κατακτημένους πληθυσμούς και ταυτόχρονα να διεξάγουν και άλλους πολέμους. Γι' αυτό επινόησαν και εφάρμοσαν «ειδικά μέτρα». Πρόκειται για κτηνωδίες που δεν είχε ξαναγνωρίσει ο κόσμος, όπως ο μαζικός εξισλαμισμός πληθυσμών (που έτσι απέκτησαν τουρκική ταυτότητα), τα παιδομαζώματα για στρατό γενιτσάρων (από Έλληνες και αργότερα και άλλους λαούς, που μεγάλωναν με την ιδέα ότι είναι σπορά του ίδιου του σουλτάνου), η συστηματική σφαγή και εξόντωση εκατομμυρίων αυτοχθόνων Ελλήνων και Αρμενίων, καθώς και εκατοντάδων χιλιάδων Κούρδων, Συρίων, Σέρβων και Βουλγάρων.

Στην επαφή τους με μικρασιατικούς και ευρωπαϊκούς πληθυσμούς, οι Τούρκοι δεν προσέλαβαν τίποτα άλλο, παρά μόνο το DNA των κατακτημένων. Ας τελειώνουμε με τον μύθο ότι δήθεν άλλαξε η εθνική μας καταγωγή λόγω των Τούρκων. Αυτήν την ιστορική συνέχεια του Ελληνισμού πιστοποιεί και ο έγκριτος ανθρωπολόγος Άρης Πουλιανός, κατόπιν συστηματικών ανθρωπολογικών μελετών αρχαίων μεσαιωνικών και σύγχρονων λειψάνων, που αποδεικνύουν ότι ο σύγχρονος ελληνισμός της Μικράς Ασίας είναι το μικρασιατικό φύλο του πανάρχαιου πελασγικού έθνους μας. Δεν είμαστε, λοιπόν, «παιδιά των Οθωμανών», όπως κάποιοι εθελόδουλοι

κυβερνητικοί της Νέας Δημοκρατίας τόλμησαν απρεπώς και αδικαιολογήτως να εκστομίσουν πρόσφατα, αλλά είμαστε γνήσια τέκνα των αρχαίων Σοφών της Ιωνίας, των Σαλαμινομάχων και των πολεμιστών της Ισσοῦ, των Ρωμηών της Βασιλίδας Πόλης και των Αγίων της Καππαδοκίας.

Μετά από αμέτρητες επαναστάσεις, με αποκορύφωμα τη μεγάλη Εθνεγερσία του 1821, «διά τοῦ Χριστοῦ τήν πίστιν τήν ἁγίαν καί τῆς πατρίδος τήν ἐλευθερίαν», το Γένος των Ρωμηών απελευθέρωσε μία πρώτη γωνιά της γης του. **Το ανεξάρτητο ελληνικό κράτος ήταν ο συνειδητός διάδοχος της Βυζαντινῆς Αυτοκρατορίας.** Ὅπως ἔλεγε και ο Στρατηγός Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, «Το Γένος ποτέ δεν υποτάχθηκε στον Σουλτάνο. Εἶχε πάντα τον Βασιλιά του, τον στρατό του, τα κάστρα του. Βασιλιάς του ήταν ο Μαρμαρωμένος Βασιλιάς. Στρατός του οι αρματωλοί και οι κλέφτες. Κάστρα του η Μάνη και το Σούλι».

Ακολούθησαν πολλοί αγώνες για την απελευθέρωση των αλησμόνητων πατρίδων, αλλά και για τη διατήρηση του ελληνισμού στις πατρογονικές του εστίες. Ο Μακεδονικός αγώνας, οι Βαλκανικοί πόλεμοι (1912-13), οι αγώνες του Ποντιακού Ελληνισμού και η γενοκτονία τους (1919), ο Μικρασιατικός πόλεμος και η καταστροφή (1922), ο πόλεμος της Κύπρου (1974) είναι κάποια από τα κεφάλαια της ελληνοτουρκικής διένεξης των δύο τελευταίων αιώνων.

Οι σχέσεις κρατών Ελλάδα – Τουρκίας από τη συνθήκη της Λωζάννης μέχρι σήμερα

Η συνθήκη της Λωζάννης (1923), στον απόηχο της μικρασιατικής καταστροφής, ορίζει το ισχύον σημείο αφετηρίας στις σχέσεις των κρατών Ελλάδα και Τουρκίας. Αποτελεί το βασικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα θαλάσσια σύνορα, την εθνική κυριαρχία και το εδαφικό καθεστώς των δύο χωρών, το καθεστώς της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη αλλά και της ελληνικής μειονότητας σε Κωνσταντινούπολη, Ίμβρο και Τένεδο, που τότε αριθμούσε 130.000 Έλληνες, χωρίς ποτέ φυσικά να λαμβάνονται υπόψιν οι κρυπτοχριστιανοί της Μικράς Ασίας.

Το άλλοτε δυναμικό, από κοινωνικής, οικονομικής και πολιτισμικής άποψης, ελληνικό στοιχείο οδηγήθηκε σε σταδιακή συρρίκνωση, ξεριζωμό και μετανάστευση, λόγω συστηματικών παρανομιών και διωγμών από το τουρκικό κράτος, με αποκορύφωμα τα φρικτά και ατιμώρητα Σεπτεμβριανά του 1955 και τις απελάσεις του 1964. Σήμερα, έχουν

απομείνει στην Τουρκία λιγότερες από 3.500 ψυχές της επίσημης ελληνικής μειονότητας.

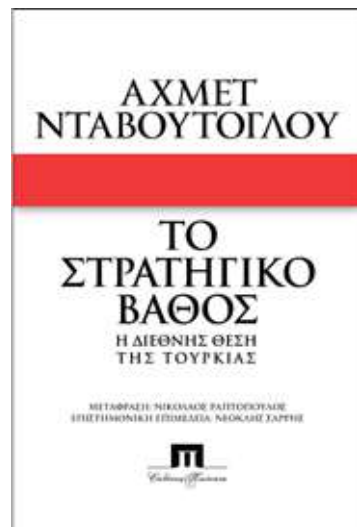
Από τις αρχές της δεκαετίας του 1970, οπότε και είχε πιστοποιηθεί η ύπαρξη μεγάλων κοιτασμάτων πετρελαίου στο αιγαιακό υπέδαφος, η Τουρκία εγκαινίασε μια νέα συστηματική πολιτική αμφισβητήσεων και διεκδικήσεων σε βάρος των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλά-

Σεπτεμβριανά 1955, η τρίτη άλωση της Κωνσταντινούπολης. Δεκάδες φόντοι, εκατοντάδες βιασμοί, καταστροφές χιλιάδων ελληνικών οικιών, καταστημάτων, σχολείων, νοσοκομείων, εργοστασίων, πυρπόληση εκκλησιών και βεβήλωση τάφων. Μίσος για καθετί ελληνικό.

δας. Σκοπός αυτής της πολιτικής ήταν, και συνεχίζει να είναι, η μεταβολή του εδαφικού status quo, που προβλέπεται από διεθνείς συνθήκες, με κεντρικό άξονα τη Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάννης, καθώς και του νομικού καθεστώτος στον θαλάσσιο και εναέριο χώρο, που πηγάζει από το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS 1982) και του αέρος (Σύμβαση Σικάγο 1944).

Ο πρώην Πρωθυπουργός της Τουρκίας και ακαδημαϊκός Αχμέτ Νταβούτογλου είχε γράψει ότι «η συγκέντρωση

των νησιών του Αιγαίου στα χέρια της Ελλάδος δημιουργεί το πιο σημαντικό αρνητικό στοιχείο για την πολιτική της Τουρκίας ... και η πολιτική κατανομή αυτών είναι αντίθετη με τις γεωπολιτικές αναγκαιότητες που εμφανίζονται».

Επίσης και ο Πρόεδρος Ερντογάν σε ομιλία του το 2016 είχε δηλώσει «... στη Λωζάννη παραχωρήσαμε τα νησιά του Αιγαίου. Οσοι έλαβαν μέρος στις συνομιλίες δεν κατάφεραν να

σταθούν στο ύψος των περιστάσεων. Σήμερα βιώνουμε τις επιπτώσεις αυτής της αδυναμίας. Παραδώσαμε νησιά από τα οποία μπορείς να ακουστείς απέναντι».

Για τους λόγους αυτούς η Τουρκία πλέκει έναν καμβά συνεχώς αυξανόμενων αμφισβητήσεων και διεκδικήσεων που έφεραν τις δύο χώρες ακόμη και στο χείλος ένοπλης σύγκρουσης αρκετές φορές, όπως τον Αύγουστο 1976 («Χόρα»), τον Μάρτιο 1987 («Σισμίκ-1»), τον Ιανουάριο 1996 (Ίμια), καθώς και πρόσφατα τον Ιούλιο με Νοέμβριο 2020 λόγω σεισμικών ερευνών του «Ούρουτς Ρέις» σε ελληνική υφαλοκρηπίδα της Ανατολικής Μεσογείου.

Ίμια, 31 Ιανουαρίου 1996. Οι Έλληνες αξιωματικοί Βλαχάκος, Καραθανάσης και Γιαλοψός θυσιάζονται υπερασπιζόμενοι την ελληνική σημαία, την οποία ο ΥΠΕΞ Πάγκαλος έλεγε πως πήρε ο αέρας, ενώ ο Πρωθυπουργός Σημίτης ευχαριστούσε τις ΗΠΑ.

Οι στόχοι της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής είναι δι-
αρκείς και μόνιμοι, ενώ εκφράζονται συστηματικά από
πολλούς αξιωματούχους τόσο της κυβέρνησης όσο και
της αντιπολίτευσης:

- Αμφισβήτηση του νόμιμου και κυριαρχικού δικαιώ-
ματος της Ελλάδας, να επεκτείνει τα χωρικά της ύδα-
τα στο Αιγαίο πέραν των 6 ναυτικών μιλίων, όπως
προβλέπει η Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας, η
οποία από το 1998, αποτελεί Ευρωπαϊκό Δίκαιο για
όλες τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το
οποίο πρέπει να αποδεχθούν και τα υποψήφια προς
ένταξη μέλη (όπως η Τουρκία).
- Αμφισβήτηση του εύρους του ελληνικού εθνικού
εναέριου χώρου, μέσω συνεχών παραβιάσεων του
από τουρκικά πολεμικά αεροσκάφη.
- Αμφισβήτηση των θαλάσσιων συνόρων και της ελλη-
νικής κυριαρχίας επί νησιών.
- Αμφισβήτηση των αρμοδιοτήτων εντός του Flight
Information Region (FIR) Αθηνών, τις οποίες ασκεί
η Ελλάδα βάσει αποφάσεων του ICAO, και συνεχής
άρνηση συμμόρφωσης προς τους κανόνες εναέριας
κυκλοφορίας (μη κατάθεση σχεδίων πτήσεων).
- Αμφισβήτηση της ελληνικής αρμοδιότητας «Έρευ-
νας και Διάσωσης» στο Αιγαίο, αντίθετα προς τη γε-
νική διεθνή πρακτική, αντίθετα προς τις συστάσεις
των IMO και ICAO, οι οποίοι προκρίνουν την υιοθέτη-

ση ταυτόσημων περιοχών για την παροχή υπηρεσι-
ών έρευνας και διάσωσης σε ναυτικά και αεροπορικά
ατυχήματα, καθώς και αντίθετα προς τη Σύμβαση
του Σικάγο (παράρτημα 12) η οποία συνιστά να συ-
μπίπτουν οι περιοχές έρευνας και διάσωσης με τα
όρια των FIR.

- Απαίτηση για αποστρατικοποίηση των νησιών του
Ανατολικού Αιγαίου και της Δωδεκανήσου.
- Υλοποίηση του δόγματος της «Γαλάζιας Πατρίδας»
με το οποίο η Τουρκική ΑΟΖ επεκτείνεται στο μισό
Αιγαίο, αμφισβητώντας το δικαίωμα στα ελληνικά
νησιά να έχουν δική τους ΑΟΖ.
- Κατοχύρωση της αυθαίρετης ονομασίας “Turkaegean”
(2021) για το ελληνικό Αιγαίο, η οποία κατατέθηκε
στην αρμόδια Ευρωπαϊκή επιτροπή· η αυθαίρετη
αυτή ονομασία δυστυχώς «διέλαθε της δέουσας προ-
σοχής» από το αρμόδιο Ελληνικό Υπουργείο το οποίο
δεν υπέβαλε καμία ένσταση.

Η Τουρκία προωθεί τις παραπάνω αμφισβητήσεις, επι-
καλούμενη «γεωπολιτικές αναγκαιότητες», «γκρίζες ζώ-
νες» και «ειδικές συνθήκες στο Αιγαίο». Οι μέθοδοι και
πρακτικές που εφαρμόζει, αντίκεινται στις θεμελιώδεις
αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών: απειλή πολέ-
μου, παραβιάσεις εθνικού εναέριου χώρου με οπλισμένα
μαχητικά αεροσκάφη πάνω από κατοικημένες περιοχές,
έκδοση παράνομων NOTAM στο Αιγαίο κλπ.

Η ευθεία απειλή του "Μπενίτο της Άγκυρας" εναντίον του ελληνικού Αιγαίου.

Παράθυρο ευκαιρίας ή σχεδιασμένη διαπραγμάτευση;

Η σύγκρουση στην Ουκρανία, από τον Φεβρουάριο 2022, εξελίχθηκε σε ένα γεωπολιτικό *bras-de-fer* μεταξύ Ρωσίας και ΗΠΑ, με τις οικονομίες της Ε.Ε. να πληρώνουν ένα εξαιρετικά βαρύ κόστος.

Η Ελλάδα τάχθηκε βιαστικά και χωρίς εθνικό σχέδιο με τη «σωστή πλευρά της Ιστορίας» δηλαδή τις ΗΠΑ, ερχόμενη σε μεγάλη ρήξη με την παραδοσιακά φίλη Ρωσία. Αντιθέτως η Τουρκία, άλλη μία φορά, ενήργησε ως ο «επιτήδειος ουδέτερος». Ενώ ανήκει στο ΝΑΤΟ, δεν εφαρμόζει τις κυρώσεις που αποφάσισε η Δύση, έχει ανοιχτά τα αεροδρόμια και τα λιμάνια της στην Ρωσία και φυσικά

εκμεταλλεύεται κάθε ευκαιρία και συνεργασία σε οικονομικό και στρατιωτικό επίπεδο με αυτήν. Και την ώρα που η Ελλάδα παρείχε δωρεάν οπλισμό στην Ουκρανία, η Τουρκία πωλούσε τον δικό της.

Τον Φεβρουάριο 2023, μετά τους καταστρεπτικούς σεισμούς στη νοτιοανατολική Τουρκία, δημιουργήθηκε ένα υποτιθέμενο «παράθυρο ευκαιρίας» για να λυθούν οι διαφορές μας, που στην πράξη αποτελούν μονομερείς απαιτήσεις της Τουρκίας. Μάλιστα υπήρξε και μία συντονισμένη παρότρυνση, με τη συμμετοχή πολιτικών όλων των κομμάτων εξουσίας, για να πειστούμε πόσο αναγκαίο είναι να διαπραγματευτούμε με την Τουρκία.

Ο κ. Τσίπρας μίλησε για «θετική ελληνοτουρκική ατζέντα» που θα εφαρμόζε εάν εκλεγόταν ξανά Πρωθυπουργός, ενώ ο κ. Φίλης δήλωσε ότι «θα πρέπει να χαραχθεί μία καινούργια πολιτική που την έχει προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ, στο πρότυπο της Συμφωνίας των Πρεσπών, πολιτική αλληλεγγύης και συνεννόησης... με τις ιδιομορφίες που έχει η Τουρκία. Μία συνεννόηση που θα καταλήξει στο δικαστήριο της Χάγης». Άραγε, τις θέσεις αυτές τις υιοθετεί ο νεοεκλεγείς Πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ;

Ανάλογες δηλώσεις έκαναν η Ν. Μπακογιάννη, ο Ε. Βενιζέλος και ο επανεμφανισθείς στο πολιτικό προσκήνιο Γ. Καρατζαφέρης, ενώ ο Αμερικάνος Πρέσβης Τζ. Τσούνης στο 8^ο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών, μίλησε για

την ανάγκη «μίας ειλικρινούς προσπάθειας και από τις δύο πλευρές, ώστε να υπάρξει σημαντική πρόοδος στις ελληνοτουρκικές σχέσεις».

Λίγο μετά τις εθνικές εκλογές Ιουνίου 2023, και με τον «αέρα του 41%», ο Πρωθυπουργός Κ. Μητσοτάκης προανήγγειλε ότι μία συμφωνία με την Τουρκία «μπορεί να συνεπάγεται και κάποιες υποχωρήσεις από κάποιες θέσεις, που μπορεί να είναι η αφετηρία μιας διαπραγμάτευσης». Στην ερώτηση για το εάν η διαπραγμάτευση περιλαμβάνει **απομείωση της κυριαρχίας** όπως τη γνωρίζουμε σήμερα, είπε ότι **«αυτό είναι μια σχετική έννοια»**.

Ήδη, μετά την πρώτη συνάντηση των Υπουργών Εξωτερικών στην Αγκυρα, των Μητσοτάκη-Ερντογάν στην Νέα Υόρκη, και πρόσθετων συναντήσεων σε διάφορα επίπεδα, ήρθε και η «Διακήρυξη της Αθήνας». Τελικά όμως δεν ξέρουμε τι συζητούν, δεν ξέρουμε τι θα αποφασίσουν με άκρα μυστικότητα χωρίς να γνωρίζει ο Λαός. Η πρακτική της μυστικής ελληνοτουρκικής διπλωματίας υιοθετήθηκε επίσημα το 1976, όταν μετά από κρίση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, υπογράφηκε το «Πρακτικό της Βέρνης», όπου συμφωνήθηκε ότι **«ή διαπραγμάτευση αυτή είναι, ως έκ τής φύσεώς της, *αύστηρως έμπιστευτική*»** και **«τά δύο μέρη συμφωνούν όπως *μή γίνουν δηλώσεις ή διαρροαί εις τόν τύπον επί του περιεχομένου τών διαπρα-***

*ματεύσεων, εκτός εάν ήθελον άλλως αποφασίσει διά κοινής συμφωνίας»*¹. Ποιός ξέρει σήμερα ποιό είναι το αντικείμενο των διαπραγματεύσεων με την Τουρκία; Ουδείς. Ούτε η Βουλή.

1. Το πρακτικό έπαψε να ισχύει καθόσον η Τουρκία υπαναχώρησε στην απόφαση να προσφύγουμε στην Χάγη.

Κατευνασμός ή αποτροπή;

Απέναντι στην επιθετική πολιτική της Τουρκίας, η Ελλάδα καλείται να αντισταθεί για να μπορέσει να επιβιώσει και να ευημερήσει. Δυστυχώς στην υλοποίηση της εξωτερικής μας πολιτικής υιοθετούνται απόψεις που πρεσβεύουν τον σεβασμό στις ...ευαισθησίες και στο μέγεθος της Τουρκίας και στην ανάγκη να προχωρήσουμε σε μία «συμφωνημένη υποχώρηση» η οποία στην πράξη όμως θα είναι συμφωνημένη ταπείνωση.

7.12.2023: Ο Έλληνας ΥΠΕΞ Γεραπετρίτης υποκλίνεται, κατά τις δηλώσεις του, στην Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Αυτή η «**θεωρία του Κατευνασμού**», είναι στην πραγματικότητα μια πολιτική μονομερών παραχωρήσεων σε έναν

αντίπαλο, με την ελπίδα της αποφυγής ή της καθυστέρησης της διένεξης με στρατιωτικά μέσα. Για τον λόγο αυτό οι υποστηρικτές της συχνά εκβιάζουν με το δίλημμα «**διαπραγματεύσεις ή πόλεμος**», το οποίο όμως είναι εξόχως παραπλανητικό και ψεύτικο.

Ο «κατευνασμός» δεν αποτελεί εγγύηση ειρήνης, αλλά προσωρινή αναβολή μιας αναπόφευκτης σύγκρουσης ή ανατροπής του status quo. **Ιστορικά έχει αποδειχθεί ότι η Τουρκία καταλαβαίνει και σέβεται μόνο τη γλώσσα της ισχύος.**

Και σε αυτό θα πρέπει να στρέψουμε την εθνική μας προσπάθεια.

Παράλληλα, προωθείται εν είδει εκφοβισμού και η εσφαλμένη άποψη ότι η Τουρκία είναι ισχυρή και δε μπορούμε να τα βάλουμε μαζί της. Η πραγματικότητα και η ιστορία όμως τους διαψεύδει. Ενας Λαός οφείλει, αν θέλει να μείνει μεγάλος και ελεύθερος, να είναι ικανός και αποφασισμένος να αγωνισθεί για τα εθνικά του συμφέροντα. «*Ελεύθερον το εΰψυχον*».

Η υπόθεση θυμίζει το εκβιαστικό δίλημμα που τέθηκε στον Κυπριακό Λαό για την ψήφιση του Σχεδίου Ανάν του 2004. Τότε, όλοι οι γνωστοί ελλαδίτες πολιτικοί εκβίαζαν την κοινή γνώμη και καταστροφολογούσαν, ότι η απόρριψη του σχεδίου θα προκαλούσε δήθεν την αναγνώριση του ψευδοκράτους και την αμνήστευση της Άγκυρας για την κατοχή εδάφους χώρας-μέλους της Ε.Ε. Και όπως είναι φυσικό, σε ένα έωλο ερώτημα, δεν μπορεί να υπάρχει σοβαρή απάντηση. Τη μόνη σοβαρή απάντηση στην καταστροφολογία, δηλαδή το «ΟΧΙ», έδωσε τότε ο αείμνηστος τελευταίος ήρωας της πολιτικής Τάσος Παπαδόπουλος, με ένα πύρινο διάγγελμα, εφάμιλλο του αρχαίου όρκου «τήν πατρίδαν οὐκ ἐλάττω παραδώσω».

Ο ρόλος του ΕΛΙΑΜΕΠ

Το ΕΛΙΑΜΕΠ (Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής) είναι ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός παραγωγής έρευνας, ιδεών και προτάσεων πολιτικής, σε θέματα ευρωπαϊκής και εξωτερικής πολιτικής. Χρηματοδοτείται από ερευνητικά προγράμματα και μελέτες, καθώς και από τον ιδιωτικό τομέα. Το ΕΛΙΑΜΕΠ συστηματικά αναπτύσσει καινοφανείς θεωρίες, παραποιώντας ή αποσιωπώντας τα δεδομένα, οι οποίες τελικώς δεν συνάδουν με τα εθνικά συμφέροντα. Το θέμα είναι ότι τα μέλη του φιλοξενούνται συχνά σε ΜΜΕ και δημιουργούν μία τάση, η οποία παραδόξως ακολουθείται και από την Κυβέρνηση και τους εκφραστές της.

Μερικές από τις απίθανες απόψεις που δημοσιεύθηκαν τον Ιούλιο 2023 στην ιστοσελίδα του, για τις επικείμενες διαπραγματεύσεις με την Τουρκία, μάλλον σοκάρουν:

– «Η Ελλάδα εμμένει προβάλλοντας μαξιμαλιστικές αξι-

ώσεις αμφίβολης νομιμότητας σε ζώνες κυριαρχίας».

– «Να παραμερίσουμε όλα όσα έχουν **δηλητηριάσει** τις διμερείς σχέσεις και όλα όσα έχουν απειλήσει την ειρήνη και την ασφάλεια, καθιστώντας τη χρήση των φυσικών πόρων αναποτελεσματική και θέτοντας σε κίνδυνο την ευημερία των πολιτών τους».

– «Η διατήρηση διαφόρων **εθνικών μύθων** και στις δύο χώρες έχουν εκτροχιάσει κάθε προσπάθεια σε ουσιαστικό διάλογο που θα μπορούσε να οδηγήσει τα δύο έθνη να διευθετήσουν τις διαφορές τους βάση αμοιβαίου οφέλους».

– «Η **επιμονή των δύο χωρών** σε εξερεύνηση και η γεώτρηση για υδρογονάνθρακες θεωρείται **λανθασμένη και ξεπερασμένη** που συνεπάγεται γεωπολιτικό ανταγωνισμό για την εξασφάλιση του ελέγχου των ορυκτών καυσίμων και όχι την προτεραιοποίηση της **καταπολέμησης της κοινής περιβαλλοντικής και κλιματικής απειλής**».

– «Η **απελευθέρωση φυσικού αερίου στη θάλασσα μπορεί να έχει σοβαρές περιβαλλοντικές συνέπειες**».

Αυτές οι θέσεις ήδη διαδίδονται σε διάφορα σχετικά άρθρα και δηλώσεις καθηγητών και δημοσιογράφων, σε μία προσπάθεια «δημιουργίας κλίματος». Κατά πόσον ο ελληνικός λαός ενστερνίζεται τις παραπάνω απόψεις, ουδείς λόγος. Το επικίνδυνο είναι ότι τις απόψεις αυτές τις εκφράζουν και οι πολιτικοί που διαπραγματεύονται τα εθνικά μας συμφέροντα.

Τι προβλέπει το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας

Είναι φυσικό σε μία διαπραγμάτευση όλοι να επικαλούνται το Διεθνές Δίκαιο, ως οδηγό και βάση των συζητήσεων. Ποιό όμως ακριβώς είναι αυτό και σε τί μας αφορά;

Η πιο σημαντική εξέλιξη που κατοχυρώνει τα κυριαρχικά μας δικαιώματα στο Αιγαίο, ήρθε μετά από μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις στον ΟΗΕ, με την υπογραφή της **Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS - United Nations Convention Law of Sea)** το 1982 στο Montego Bay της Τζαμάικα, η οποία τέθηκε σε πλήρη ισχύ στις 16 Δεκεμβρίου 1994. Τη σύμβαση μέχρι σήμερα έχουν επικυρώσει 168 χώρες και τα περισσότερα άρθρα της αποτελούν **εθιμικό (παγκόσμιο) αλλά και Ευρωπαϊκό Δίκαιο, δηλαδή είναι δεσμευτικό για**

όλα τα κράτη της διεθνούς κοινότητας, ανεξαρτήτως εάν αυτά έχουν υπογράψει και κυρώσει την Σύμβαση. Η σημασία της σύμβασης UNCLOS για τα συμφέροντα του Ελληνισμού είναι τεράστια, καθόσον αποτελεί το μοναδικό μέσο, σε διεθνές πλαίσιο, με το οποίο μπορεί η χώρα μας και συνακόλουθα και η Κύπρος, να διεκδικήσει τα συμφέροντά της, αναλαμβάνοντας πλέον την πρωτοβουλία.

Μερικά από τα σημαντικότερα σημεία της Σύμβασης που μάς αφορούν και αποτελούν και εθιμικό δίκαιο, δεσμεύοντας και κράτη που δεν είναι συμβαλλόμενα στη Σύμβαση, είναι:

Χωρική Θάλασσα (territorial sea) ή Αιγιαλίτιδα ζώνη

Άρθρο 2: «Η κυριαρχία του παράκτιου Κράτους εκτείνεται, πέρα από την ηπειρωτική του επικράτεια και τα εσωτερικά του ύδατα... στην παρακείμενη θαλάσσια ζώνη που ορίζεται ως χωρική θάλασσα. Η κυριαρχία αυτή εκτείνεται και στον εναέριο χώρο πάνω από την χωρική θάλασσα καθώς και στο βυθό και υπέδαφος της».

Άρθρο 3: «Κάθε Κράτος έχει το δικαίωμα να καθορίσει το εύρος της χωρικής του θάλασσας. Το εύρος αυτό δεν υπερβαίνει τα 12 ναυτικά μίλια, μετρούμενα από γραμμές βάσεως καθοριζόμενες σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η επέκταση των χωρικών υδάτων είναι αναφαίρετο δικαίωμα μας, δεν απαιτεί κανενός είδους διαπραγμά-

τευση και μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεσα με μία απλή νομοθετική πράξη.

Άρθρο 15: «Στην περίπτωση που οι ακτές δύο Κρατών κείνται έναντι αλλήλων ή συνορεύουν, κανένα από τα δύο Κράτη δεν δικαιούται, ελλείψει αντιθέτου συμφωνίας μεταξύ τους, να εκτείνει την χωρική του θάλασσα πέραν της μέσης γραμμής της οποίας όλα τα σημεία βρίσκονται σε ίση απόσταση από τα εγγύτερα, σημεία των γραμμών βάσεως από τις οποίες μετράται το εύρος της χωρικής θάλασσας καθενός από τα δύο Κράτη».

Αβλαβής Διέλευση (innocent passage)

Άρθρο 17: «Υπό τους όρους της παρούσας Σύμβασης τα πλοία όλων των Κρατών παρακτίων ή άνευ ακτών απολαμβάνουν του δικαιώματος της αβλαβούς διέλευσης μέσω της χωρικής θάλασσας » (σε άλλο σημείο αναφέρεται ότι η διέλευση γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες του Διεθνούς δικαίου και του Παράκτιου κράτους).

Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (Exclusive Economic Zone)

Άρθρα 55-57: Είναι η πέραν και παρακείμενη της χωρικής θάλασσας περιοχή που εκτείνεται μέχρι τα 200 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσης από τις οποίες μετράται το πλάτος της χωρικής θάλασσας.

Άρθρο 56 «Στην ΑΟΖ το παράκτιο Κράτος έχει:

(α) κυριαρχικά δικαιώματα που αποσκοπούν στην εξερεύνηση, εκμετάλλευση, διατήρηση και διαχείριση των φυσικών πόρων, ζωντανών ή μή, των υπερκειμένων του βυθού της θάλασσας υδάτων του βυθού της θάλασσας και του υπεδάφους αυτού, ως επίσης και με άλλες δραστηριότητες για την οικονομική εκμετάλλευση και εξερεύνηση της ζώνης όπως η παραγωγή ενέργειας από τα ύδατα, τα ρεύματα και τους ανέμους.

(β) δικαιοδοσία, σχετικά με την εγκατάσταση και χρησιμοποίηση τεχνητών νήσων, εγκαταστάσεων και κατασκευών, τη θαλάσσια επιστημονική έρευνα, την προστασία και διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος».

Άρθρο 74: «Η οριοθέτηση της ΑΟΖ μεταξύ Κρατών με έναντι ή προσκείμενες ακτές πραγματοποιείται κατόπιν συμφωνίας με βάση το Διεθνές Δίκαιο όπως ορίζεται στο άρθρο 38 του Καταστατικού του Διεθνούς Δικαστηρίου, με σκοπό την επίτευξη δίκαιης λύσης. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, τα ενδιαφερόμενα Κράτη προσφεύγουν στις διαδικασίες που προβλέπονται στην σύμβαση».

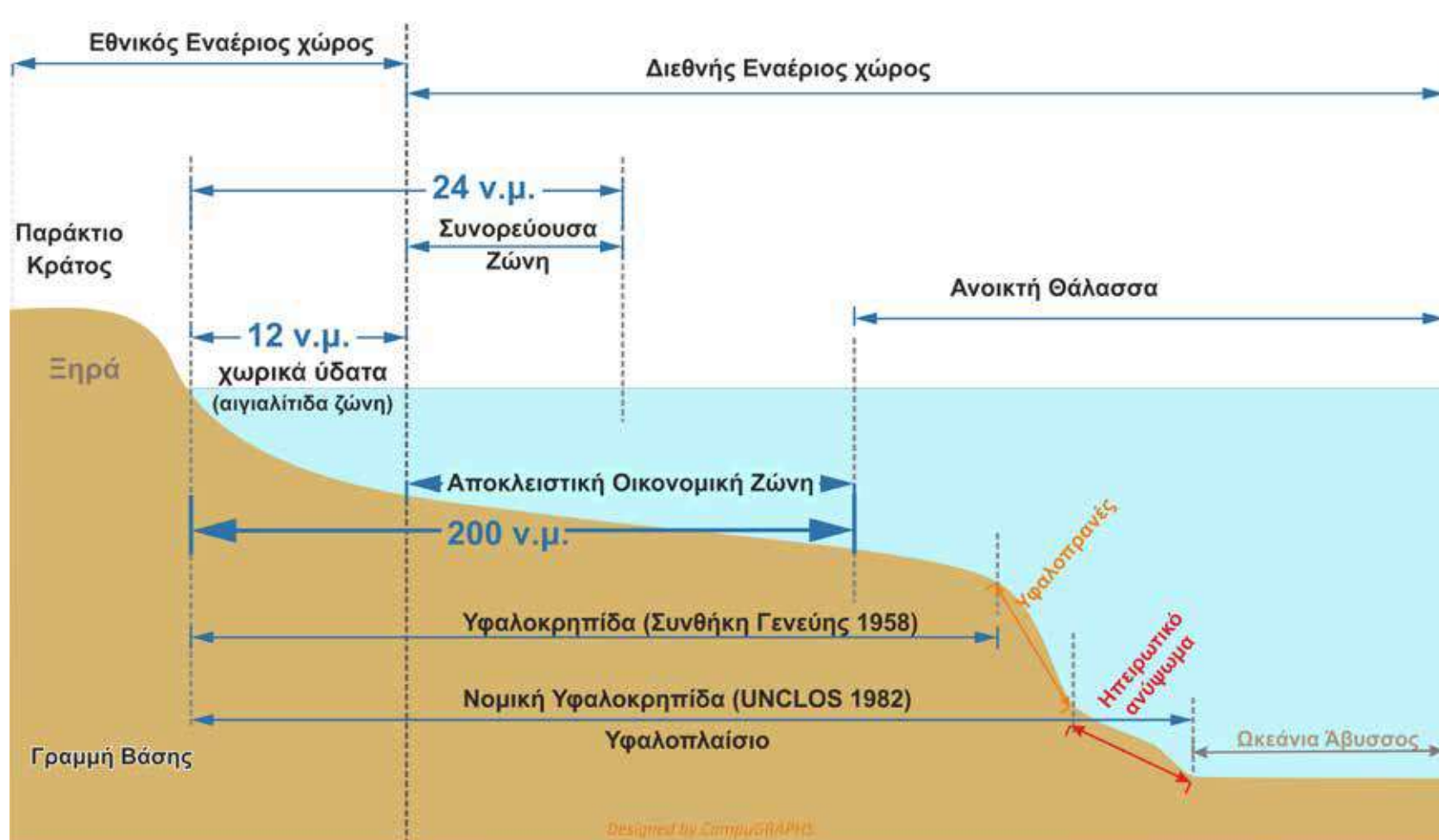
Υφαλοκρηπίδα (Continental Shelf)

Άρθρο 76: «Η υφαλοκρηπίδα ενός παράκτιου Κράτους αποτελείται από το θαλάσσιο βυθό και το υπέδαφος του που εκτείνεται πέραν της χωρικής του θάλασσας καθ' όλη την έκταση της φυσικής προέκτασης του χερσαίου του εδάφους μέχρι

του εξωτερικού ορίου του υφαλοπλαισίου ή σε μια απόσταση 200 ναυτικών μιλίων από τις γραμμές βάσης από τις οποίες μετράται το πλάτος της χωρικής θάλασσας όπου το εξωτερικό όριο του υφαλοπλαισίου δεν εκτείνεται μέχρι αυτή την απόσταση.».

Άρθρο 121: «Η χωρική θάλασσα, η συνορεύουσα ζώνη, η αποκλειστική οικονομική ζώνη και η υφαλοκρηπίδα μιας νήσου καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης που εφαρμόζονται στις άλλες ηπειρωτικές περιοχές. Οι βράχοι οι οποίοι δεν μπορούν να συντηρήσουν ανθρώπινη διαβίωση ή δική τους οικονομική ζωή, δεν θα έχουν αποκλειστική οικονομική ζώνη ή υφαλοκρηπίδα».

Σημείωση: Το άρθρο 121 είναι κυρίως αυτό που δεν δέχεται η Τουρκία, διότι δίνει επήρεια ΑΟΖ σε όλα τα νησιά του Αιγαίου. Επίσης με τη σύμβαση UNCLOS η έννοια της υφαλοκρηπίδας έχει υπερκεραστεί από την ΑΟΖ, αφού η υφαλοκρηπίδα εμπεριέχεται στην ΑΟΖ. Η Τουρκία σκοπίμως αναφέρεται μόνο στην επίλυση του θέματος της υφαλοκρηπίδας, στην οποία όμως εμπεριέχονται και τεχνικά θέματα που έχουν σχέση με την διαμόρφωση του βυθού και είναι δύσκολο να κατανοηθούν. Στην περίπτωση όμως της ΑΟΖ η οριοθέτηση γίνεται απλά με την αρχή της «μέσης γραμμής».

Κυριότητα νήσων Αιγαίου. Τι προβλέπει η Συνθήκη της Λωζάννης

Η Τουρκία, στο πλαίσιο των συνεχών διεκδικήσεων της, αμφισβητεί την Ελληνική κυριότητα σε 153 μικρονήσους στο Αιγαίο, ισχυριζόμενη ότι έχουν αδιευκρίνιστο καθεστώς και δεν συμπεριλαμβάνονται στις σχετικές συνθήκες παραχώρησης. Ο σκοπός της είναι να θέσει επιπλέον θέματα στην τρέχουσα διαπραγμάτευση και να εκβιάσει έτσι την υιοθέτηση λύσεων σύμφωνα με τα συμφέροντά της. Η Συνθήκη της Λωζάννης όμως είναι ξεκάθαρη και ακριβής. Υπογράφηκε στις 24 Ιουλίου 1924 μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας, Γαλλίας, Ιταλίας, Ιαπωνίας, Ελλάδας, Ρουμανίας και του Βασιλείου των Σέρβων, Κροατών και Σλοβένων, αφ' ενός, και της Τουρκίας αφ' ετέρου.

Στο άρθρο 12 επικυρώνεται η κυριαρχία της Ελλάδος επί των νήσων της Ανατολικής Μεσογείου, εκτός των νήσων Ίμβρου, Τενέδου και Λαγουσών νήσων (βρίσκονται νότια των Δαρδανελλίων) και των νήσων που βρίσκονται μέχρι

3 ναυτικά μίλια από την ασιατική ακτή. **Όλα τα υπόλοιπα είναι ελληνικά**, άσχετα εάν δεν αναφέρονται ονομαστικά.

Επιπρόσθετα, στο άρθρο 15 της ίδιας Συνθήκης, η Τουρκία παραιτείται υπέρ της Ιταλίας παντός δικαιώματος υπέρ των Δωδεκανήσων (συμπεριλαμβανομένου και του Καστελλόριζου) και των υπ' αυτών εξαρτώμενων νησίδων. **Για τον λόγο αυτό η Τουρκία κάνει πολύ συχνά λόγο για ανάγκη αναθεώρησης της Συνθήκης της Λωζάννης.** Η Συνθήκη όμως δεν επιδέχεται καθ' οιονδήποτε τρόπο αναθεώρηση ή τροποποίηση. Το σύνολο των ρυθμίσεων της αποτελούν το συμπαγές θεσμικό και πολιτικό θεμέλιο των σχέσεων Ελλάδος Τουρκίας, όχι μόνο ως προς τα μεταξύ τους σύνορα, αλλά και ως προς άλλα επιμέρους ζητήματα, όπως αυτό των μειονοτήτων στις δύο χώρες. Ό,τι κερδίζεται με αίμα και αγώνες, δε χαρίζεται με μελάνι και χαρτί.

Άρθρον 12.

Η ληφθείσα απόφασις τη 13η Φεβρουαρίου 1914 υπό της Συνδιασκέψεως του Λονδίνου εις εκτέλεσιν των άρθρων 5 της Συνθήκης του Λονδίνου της 17/30 Μαΐου 1913, και 15 της Συνθήκης των Αθηνών της 1/14 Νοεμβρίου 1913, η κοινοποιηθείσα εις την Ελληνικην Κυβέρνησιν τη 13 Φεβρουαρίου 1914 και **αφορώσα εις την κυριαρχίαν της Ελλάδος** επί των νήσων της Ανατολικής Μεσογείου, εκτός της Ίμβρου, Τενέδου και των Λαγουσών νήσων (Μαυριών), **ιδία των νήσων Λήμνου, Σαμοθράκης, Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου και Ικαρίας, επικυρούνται**, υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων της παρούσης Συνθήκης των συναφών προς τας υπό την κυριαρχίαν της Ιταλίας διατελούσας νήσους, **περί των διαλαμβάνει το άρθρον 15.** Εκτός αντιθέτου διατάξεως της παρούσης Συνθήκης, **αι νήσοι, αι κείμεναι εις μικροτέραν απόστασιν των τριών μιλίων της ασιατικής ακτής, παραμένουσιν υπό την τουρκικήν κυριαρχίαν.**

«Συμφωνία» Μαδρίτης του 1997

Αποτελεί πάγια τακτική της Τουρκίας το να δημιουργεί επεισόδια και κρίσεις και με το δημιουργούμενο ψυχολογικό αποτέλεσμα να προωθεί σταδιακά τις επιδιώξεις της.

Λίγο μετά την κρίση στα Ίμια το 1996 και έπειτα από μία παρασηκηνιακή διαδικασία μηνών και την πίεση της τότε Υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ Madeleine Albright, ο Πρόεδρος της Τουρκίας Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ και ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος Κώστας Σημίτης, στις 8 Ιουλίου 1997 σε κοινό ανακοινωθέν, δήλωσαν ότι οι δύο χώρες θα αναλάβουν προσπάθεια να προωθήσουν τις διμερείς σχέσεις που θα βασίζονται σε:

1. Αμοιβαία δέσμευση για την ειρήνη, την ασφάλεια και τη συνεχή ανάπτυξη σχέσεων καλής γειτονίας.
2. Σεβασμό της κυριαρχίας της κάθε χώρας.
3. Σεβασμό των Αρχών του Διεθνούς Δικαίου και των Διεθνών Συμφωνιών.
4. Σεβασμό στα **νόμιμα, ζωτικά συμφέροντα** της κάθε χώρας στο Αιγαίο, τα οποία έχουν μεγάλη σημασία για την ασφάλεια και την εθνική τους κυριαρχία.
5. Δέσμευση **αποφυγής μονομερών ενεργειών**, στη βάση του αμοιβαίου σεβασμού και της επιθυμίας ώστε να αποτραπούν συγκρούσεις οφειλόμενες σε παρεξήγηση.

6. Δέσμευση διευθέτησης των διαφορών με ειρηνικά μέσα, στη βάση της αμοιβαίας συναίνεσης και **χωρίς τη χρήση βίας ή την απειλή βίας**.

Οι δεσμεύσεις αυτές χρησιμοποιούνται έμμεσα από πολλούς Έλληνες πολιτικούς, αλλά και διάφορους διεθνολόγους και ειδικούς (π.χ. ΕΛΙΑΜΕΠ) προκειμένου να υποστηρίξουν την ανάγκη μιας διαπραγμάτευσης με την Τουρκία. Η «συμφωνία» βέβαια, αν και θεωρείται περιορισμένης νομικής ισχύος², αφού δεν είναι ούτε υπογεγραμμένη, έχει παραβιασθεί από την ίδια την Τουρκία, χωρίς όμως αυτό να έχει καταγγελθεί από την Ελλάδα.

Η παραβίαση της Συμφωνίας από την Τουρκία έχει σχέση με την απειλή πολέμου (casus belli) την υιοθέτηση του δόγματος της «Γαλάζιας Πατρίδας», την υπογραφή του Τουρκο-λιβυκού Μνημονίου, την αυθαίρετη ονομασία Turkaegean του ελληνικού Αιγαίου, την παράνομη επέκταση της δικαιοδοσίας της στο μισό Αιγαίο για θέματα Έρευνας-Διάσωσης (S&R), τον ισχυρισμό για **«αδιευκρίνιστης κυριαρχίας» ελληνικά νησιά και τη διεξαγωγή** παράνομων ερευνών εντός της Ελληνικής Υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ στο Αιγαίο. Τελικά, στην Μαδρίτη δόθηκε το δικαίωμα στην Τουρκία να θεωρεί τις παράνομες διεκδικήσεις της ως «ζωτικά συμφέροντα».

2. «Ελληνοτουρκικές Σχέσεις» εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ, Φεβ 2015, Αγγελου Συρίγου

Διακήρυξη των Αθηνών 2023

Σε συνέχεια της Συμφωνίας της Μαδρίτης είναι η «Διακήρυξη των Αθηνών» που υπογράφηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2023, μετά από μυστικές παρασκηνιακές διεργασίες μηνών μεταξύ του Έλληνα Πρωθυπουργού Μητσοτάκη και του Τούρκου Προέδρου Ερντογάν. Αφορμή για τη νέα συμφωνία ήταν η προβοκατόρικη ενέργεια της Τουρκίας με το ωκεανογραφικό πλοίο Orus Reis και η κρίση που ακολούθησε μεταξύ Ελλάδος-Τουρκίας το καλοκαίρι του 2020, παρόμοια με τη κρίση των Ιμίων η οποία αποτέλεσε την αφορμή που οδήγησε στην Συμφωνία της Μαδρίτης. Το μοτίβο ενεργειών της Τουρκίας παραμένει το ίδιο.

- Η Διακήρυξη όπως ρητά αναγράφει, «δεν αποτελεί Διεθνή συμφωνία δεσμευτική για τα μέρη κατά το διεθνές δίκαιο. Καμία πρόνοια της Διακήρυξης αυτής δεν πρέπει να ερμηνεύεται ότι παράγει νομικά δικαιώματα ή υποχρεώσεις για τα μέρη».
- Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας υπέγραψε την «Διακήρυξη των Αθηνών» χωρίς να έχει εξασφαλίσει την καταδίκη και άρση όλων των παράνομων και επιθετικών πολιτικών εκ μέρους της Τουρκίας. Δηλαδή την απειλή πολέμου (casus belli), την υιοθέτηση του δόγματος της «Γαλάζιας Πατρίδας», την υπογραφή του Τουρκολιβυκού Μνημονίου, την αυθαίρετη ονομασία “Turkaegean” του ελληνικού Αιγαίου, την παράνομη επέκταση της δικαιοδοσίας της στο μισό Αιγαίο για θέματα Έρευνας-Δι-

άσωσης (S&R), τον ισχυρισμό για «αδιευκρίνιστης κυριαρχίας» ελληνικά νησιά και τη διεξαγωγή παράνομων ερευνών εντός της Ελληνικής Υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ στο Αιγαίο.

- Ως εκ τούτου, δηλώσεις όπως της Ντόρας Μπακογιάννη, ότι η διακήρυξη «δεν έχει νομική αξία, έχει όμως πολιτική αξία» καθώς «περιέχει όλες τις ελληνικές θέσεις», είναι κενές περιεχομένου· πολιτική αξία θα προκύψει μόνο εάν η Τουρκία σεβαστεί το Δίκαιο της Θάλασσας και σταματήσει τις απειλές.
- Η Διακήρυξη περιλαμβάνει τις παρακάτω αποφάσεις που προκαλούν εύλογους προβληματισμούς ως προς την εφαρμογή τους :
- ΟΡ1(γ) : «Μέτρα στον στρατιωτικό τομέα που θα συνέβαλαν στην εξάλειψη αδικαιολόγητων πηγών έντασης καθώς και των κινδύνων που απορρέουν από αυτές»

(Σημείωση ΝΙΚΗΣ: Θα αφορά σε αποστρατιωτικοποίηση νησιών; Θα αφορά σε πτήσεις ελληνικών μαχητικών αεροσκαφών σε εθνικό εναέριο χώρο;)

- ΟΡ2 : «Τα Μέρη δεσμεύονται να απέχουν από κάθε δήλωση, πρωτοβουλία ή ενέργεια που θα μπορούσε να υπονομεύσει ή να απαξιώσει το γράμμα και το πνεύμα αυτής της διακήρυξης ή να θέσει σε κίνδυνο τη διατήρηση της ειρήνης και της σταθερότητας στην περιοχή τους»

(Σημείωση ΝΙΚΗΣ: Η Τουρκία όμως δεν απέσυρε το *casus belli* που απειλεί την ειρήνη. Ποιος θα καθορίζει τι υπονομεύει την ειρήνη; Κατά την Τουρκία, τα ζητήματα που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την ειρήνη είναι η επέκταση των χωρικών μας υδάτων στα 12 μίλια, το κλείσιμο των κόλπων, το αίτημα για αναγνώριση 10 μιλίων εναέριου χώρου, η επιστροφή στρατιωτικού υλικού στα νησιά κλπ. Απεμπολούμε επομένως εμείς κυριαρχικά δικαιώματα για χάρη της ειρήνης, ενώ και η Τουρκία υπόσχεται ...να μην κάνει επιθετικές δηλώσεις. Κατ' ουσία πρόκειται για αυτοπεριορισμό κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδος).

- ΟΡ3 : «Τα Μέρη θα προσπαθήσουν να επιλύσουν οποιαδήποτε διαφορά προκύψει μεταξύ τους με φιλικό τρόπο μέσω απευθείας διαβουλεύσεων μεταξύ τους ή με άλλα μέσα αμοιβαίας επιλογής όπως προβλέπεται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών»

(Σημείωση ΝΙΚΗΣ: Ικανοποιούμε έτσι ένα τουρκικό αίτημα για αποφυγή διεθνοποίησης της συμπεριφοράς της Τουρκίας μονομερώς από την Ελλάδα (μέσω ΟΗΕ, ΕΕ, ΝΑΤΟ, συμμάχων).

Η ειρήνη και ο σεβασμός των ελληνικών δικαίων στο Αιγαίο κατακτήθηκαν με αγώνες και αίμα, δεν παραχωρήθηκαν από το μελάνι διακηρύξεων καλής θέλησης της Τουρκίας.

Κύπρος και Ελληνοτουρκικά

Στις 12 Δεκεμβρίου 1988, η Κύπρος προχώρησε στην επικύρωση της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας και τον Φεβρουάριο του 2003 και τον Ιανουάριο του 2007, υπέγραψε συμφωνία για την οριοθέτηση της ΑΟΖ με την Αίγυπτο και το Λίβανο, αντίστοιχα. Η συμφωνία βασίζεται στη διεθνώς αποδεκτή αρχή της «μέσης γραμμής» και τους όρους της Σύμβασης του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας. Τον Δεκέμβριο του 2010 ακολούθησε η υπογραφή συμφωνίας μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ για την οριοθέτηση της ΑΟΖ μεταξύ των δύο χωρών. Στις 16 Φεβρουαρίου 2007 η Κύπρος εγκαινίασε τον πρώτο γύρο υποβολής αιτήσεων αδειών έρευνας και αδειών εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.

Η μικρή Κύπρος προχώρησε μπροστά και θα αρχίσει να δρέπει τα κέρδη των επιλογών της. Η Ελλάδα πότε;

Υπάρχουν απόψεις στην Ελλάδα που θέλουν αποδέσμευση της διαδικασίας επίλυσης του Κυπριακού από τις Ελληνοτουρκικές διαπραγματεύσεις, ενώ δεν λείπουν και ενέργειες της Αθήνας που δείχνουν ότι θέλουμε περισσότερο ικανοποιημένη την Τουρκία παρά την Κύπρο. Πρόσφατο παράδειγμα ήταν η αποδοχή στη σύσκεψη του NATO στο Βίλνιους, τον Ιούλιο 2023, κατόπιν τουρκικής πρότασης, της αναγραφής της Κύπρου στους Νατοϊκούς χάρτες όχι ως χώρας με το όνομά της, αλλά ως «χώρου»

με συντεταγμένες. Άλλο παράδειγμα, η εκ μέρους της Ελλάδας υποστήριξη Τούρκου υποψηφίου, αντί του Κύπριου, για την ανάληψη της Γραμματείας του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλίας (ΙΜΟ).

Όσοι προβάλλουν ισχυρισμούς για δυσαρμονία Αθηνών-Λευκωσίας στο χειρισμό του Κυπριακού, λοιδороύνται από την κυβέρνηση. Όμως άλλες δηλώσεις, όπως αυτές του Χρήστου Ροζάκη, καθηγητή και πρώην Υφυπουργού των Κυβερνήσεων Σημίτη, που εισηγείται αποκάλυπτα τον παραμερισμό του Κυπριακού προς όφελος της επίλυσης των Ελληνοτουρκικών διαφορών, η κυβέρνηση τις αφήνει ασχολίαστες.

Η συνεχιζόμενη κατοχή της Κύπρου, αποτελεί το μέγιστο πρόβλημα των ελληνοτουρκικών σχέσεων και η λύση του θα πρέπει να παραμείνει βασική μας επιδίωξη. Είναι καλό να πηγαίνει ο Έλληνας Πρωθυπουργός στο Αμερικανικό Κοινοβούλιο και να επευφημείται, αλλά θα πρέπει και οι σύμμαχοί μας να μας υποστηρίζουν έμπρακτα την Ελλάδα σε αυτό το θέμα. Αλλά απ' ό,τι φαίνεται, η εξωτερική μας πολιτική έχει πολλές κρυφές δεσμεύσεις που αποτελούν τροχοπέδη στην επίλυση των προβλημάτων.

Αντίθετα, η Τουρκία συντηρεί την ένταση στη Μεγαλόνησο. Πρόσφατα, τον Αύγουστο 2023, προσπάθησε την

απροκάλυπτη παράνομη επέκταση των κατεχομένων στον οικισμό Πύλα της Λάρνακας, με επεισόδια και τραυματίες Κυανόκρανους του ΟΗΕ. Επίσης πιέζει και με τις αυξημένες ροές λαθρομεταναστών που προωθεί στην ελεύθερη Κύπρο, μέσω των κατεχομένων εδαφών. Δυστυχώς στην εργαλειοποίηση του μεταναστευτικού, η ΕΕ, με την υποστήριξη της Ελλάδος, απαντά με νέες γενναίες επιχορηγήσεις στην Τουρκία ή ενδεχομένως και την κατάργηση της προϋπόθεσης VISA για την είσοδο Τούρκων πολιτών σε παραμεθόρια σημεία της ελληνικής επικράτειας.

Ο Ελληνισμός σε Ελλάδα και Κύπρο πρέπει να μην παραβλέπει (είτε από αφέλεια, είτε από επιθυμία των συμμάχων μας) την πρόσφατη προβληματική συμπεριφορά της Τουρκίας, διότι αυτή η συμπεριφορά θα επιδεινωθεί. Αυτό έδειξε και ο πρόσφατος ξεριζωμός των Αρμενίων του Αρτσάχ από τις πατρογονικές τους εστίες. Η ιστορία διδάσκει πως, όταν την ξεχνάμε, επαναλαμβάνεται.

Σύμπλεγμα Μεγίστης (Καστελόριζο)

Κλειδί στην οριοθέτηση της ελληνικής ΑΟΖ είναι το Καστελόριζο, νησί το οποίο αν και βρίσκεται περί τα 120 χλμ ανατολικά της Ρόδου και μόλις μερικά χλμ από τις τουρκικές ακτές, κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι διαθέτει ΑΟΖ. Το σημαντικό είναι ότι με βάση την αρχή της «μέσης γραμμής» το σύμπλεγμα του Καστελόριζο

εξασφαλίζει την επαφή της ελληνικής και της κυπριακής ΑΟΖ. Ετσι περιορίζεται σημαντικά η τουρκική ΑΟΖ στην Ανατολική Μεσόγειο. **Το Καστελόριζο είναι το μήλον της έριδος για την Τουρκία.**

Εύκολα συνάγεται η άποψη ότι θα έπρεπε να αποτελεί βασική Στρατηγική της Ελλάδος η με κάθε τρόπο οικονομική ανάπτυξη τόσο του Καστελόριζο, όσο και των παρακείμενων μικρονήσων **Στρογγύλης** και **Ρω**, προκειμένου να σηματοδοτούν με τον καλύτερο τρόπο το ανατολικότερο άκρο της Ελλάδος, το οποίο μας προσδίδει σημαντικά κυριαρχικά δικαιώματα.

Τι εφαρμόζεται διεθνώς για τα χωρικά ύδατα

Παγκοσμίως 186 χώρες που διαθέτουν θάλασσα έχουν επεκτείνει τα χωρικά τους ύδατα στα 12 ν.μ. και οι περισσότερες αυτών έχουν ανακηρύξει ΑΟΖ μέχρι τα 200 ν.μ. Στις ελάχιστες εξαιρέσεις (μόνο 7 χώρες) είναι η Ελλάδα η οποία έχει 6 ν.μ. στο Αιγαίο και μόλις το 2021 επέκτεινε τα χωρικά ύδατά της στο Ιόνιο στα 12 ν.μ.

Η Τουρκία διατηρεί 6 ν.μ. στο Αιγαίο, αλλά έχει επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στον Εύξεινο Πόντο και στην Ανατολική Μεσόγειο στα 12 ν.μ. από το 1964.

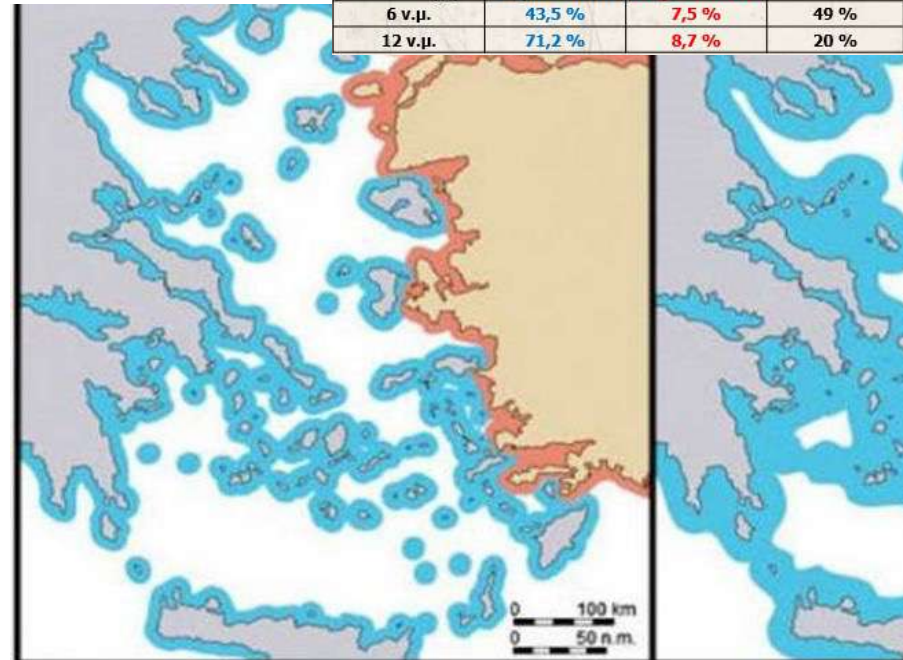
Τι κερδίζουμε από την εκμετάλλευση της ΑΟΖ και των χωρικών υδάτων

Η επέκταση των χωρικών μας υδάτων στα 12 ν.μ. θα διπλασιάσει σχεδόν την κυριαρχία μας στο Αιγαίο (από το 43,5% στο 71,5%). Επίσης η ανακήρυξη και οριοθέτηση της ΑΟΖ με βάση το Δίκαιο της Θάλασσας, μας αποδίδει μία έκταση περίπου 482.000 τ.χ. στην οποία μπορούμε να ασκούμε κυριαρχικά δικαιώματα σε θέματα αλιείας και το σπουδαιότερο εκμετάλλευση ενεργειακών κοιτασμάτων, όπως πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

Πόση είναι όμως η συνολικά αξία των δυνητικών κοιτασμάτων; Επειδή δύσκολα θα το ακούσουμε από Έλληνες Υπουργούς, ας δούμε κάποια στοιχεία για άλλες χώρες της Μεσογείου.

Η Αίγυπτος το 2021 είχε αποθέματα 65 τρισεκατομμύριων κυβικών ποδιών φυσικού αερίου, με εκτιμώμενη αξία τα 400-500 δις ευρώ. Το Ισραήλ έχει βεβαιωμένα κοιτάσματα 35-40 τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια και η Κύπρος 13-14 τρις.

Έκταση Αιγαίου 190.000 τ.χλμ.	Ελληνικά Χωρικά Ύδατα	Τουρκικά Χωρικά Ύδατα	Διεθνή Ύδατα
6 ν.μ.	43,5 %	7,5 %	49 %
12 ν.μ.	71,2 %	8,7 %	20 %

Σύμφωνα με τον Αντώνη Φώσκολο, ομότιμο καθηγητή του Πολυτεχνείου Κρήτης και ερευνητή της Γεωλογικής Υπηρεσίας του Καναδά, μόνο εντός της νότιας περιοχής της ελληνικής ΑΟΖ εκτιμάται ότι υπάρχουν ποσότητες πετρελαίου περί τα 55-60 δισ. βαρέλια, αξίας 4,5-5 τρισ. δολαρίων με σημερινές τιμές.

Επίσης μέσω της ελληνικής ΑΟΖ σχεδιάζεται να διέλθει:

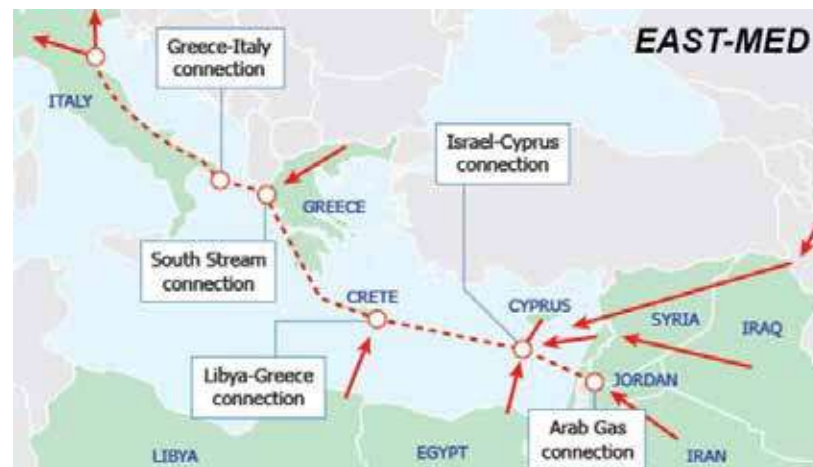
- Ο αγωγός **EASTMED** για την μεταφορά υδρογόνου χαμηλών εκπομπών άνθρακα από το Ισραήλ, την Κύπρο και την Ελλάδα στην Ευρώπη, και
- Η ηλεκτρική διασύνδεση μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ μέσω του φορέα υλοποίησης **EuroAsia Interconnector**, που αποτελεί ένα Ευρωπαϊκό Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος (PCI 3.10) σε συνεργασία με τον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) της Ελλάδας και θα χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα παραπάνω έργα θα προσφέρουν στην Ελλάδα ένα σημα-

ντικό γεωπολιτικό και γεωοικονομικό πλεονέκτημα, υλοποιώντας και την πάγια στρατηγική της ΕΕ για ενεργειακή απεξάρτηση.

Η Τουρκία γνωρίζει τον πλούτο που κρύβεται στο Αιγαίο και την ΝΑ Μεσόγειο και φυσικά κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να τον υφαρπάξει. Για το λόγο αυτόν προβάλλονται και οι αμφισβητήσεις νησιών, που φτάνουν μέχρι και τη διεκδίκηση της Γαύδου, η οποία παρέχει σημαντικά κυριαρχικά δικαιώματα, λόγω της θέσης της.

Συμπέρασμα: Τόσο το Αιγαίο όσο και η ΝΑ Μεσόγειος έχουν πολλούς κρυμμένους θησαυρούς που αναμένουν να αξιοποιηθούν. Και το εύλογο ερώτημα είναι: Εμείς τι κάνουμε για να το εκμεταλλευθούμε;

Τι έχει κάνει η Τουρκία για την οριοθέτηση της ΑΟΖ

Το ενδιαφέρον της Τουρκίας άρχισε την 1^η Νοεμβρίου 1973, όταν χορήγησε άδεια σε τουρκική εταιρεία πετρελαίων για τη διεξαγωγή ερευνών σε ελληνικές περιοχές του Αιγαίου, ενώ το 1974 και 1976 τουρκικό ωκεανογραφικό πραγματοποίησε νέες έρευνες στο Αιγαίο. Δημιουργήθηκε ένταση και τελικά υπογράφεται πρακτικό πλαισίου συμπεριφοράς στην Βέρνη (11 Νοε 1976) έως ότου το θέμα υποβληθεί στο Διεθνές Δικαστήριο. Η Τουρκία τελικά υπαναχώρησε και το πρακτικό έπαψε να ισχύει.

Το Μάρτιο του 1987 επιχείρησε ξανά τη διεξαγωγή ερευνών έξω από την αιγιαλίτιδα ζώνη ελληνικών νησιών, με το ερευνητικό πλοίο SISMIK το οποίο συνοδευόταν από τουρκικά πολεμικά. Αντίστοιχα γεγονότα είχαμε και το 2020. Σε όλες τις περιπτώσεις υπήρξε πρόκληση κρίσης και κινητοποίηση των ενόπλων δυνάμεων.

Η Τουρκία, αν και δεν υπέγραψε αλλά και ούτε επικύρωσε τη Σύμβαση του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας, υιοθέτησε περί το τέλος του 1986 ΑΟΖ στη Μαύρη Θάλασσα και ήρθε σε συμφωνία με την τότε Σοβιετική Ένωση, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της μέσης γραμμής. Αργότερα άρχισε συνομιλίες με την Βουλγαρία και την Ρουμανία για το ίδιο θέμα και ήρθε σε παρόμοια συμφωνία. Έτσι, ενώ η Τουρκία έχει προχωρήσει σε συνεργασία με παρευξείνια κράτη στην οριοθέτηση της ΑΟΖ στη Μαύ-

ρη Θάλασσα – (μιας «κλειστής ή ημίκλειστης θάλασσας» όπως και η Μεσόγειος) αρνείται να πράξει το ίδιο και στη Μεσόγειο.

Να σημειωθεί ότι κανένα υποψήφιο προς ένταξη Κράτος δεν μπορεί να καταστεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης εάν δεν έχει προηγουμένως προσχωρήσει και στη Σύμβαση του Δίκαιου της Θάλασσας του 1982. Υπόψη όμως ότι η Τουρκία έχει υπογράψει Συμφωνία Σύνδεσης με την ΕΕ το 1963, γεγονός που της επιτρέπει να συμμετέχει σε πολλά χρηματοδοτικά προγράμματα.

Όταν το 1995 η Ελλάδα επικύρωσε τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας, η τουρκική Εθνοσυνέλευσή ψήφισε νόμο, το λεγόμενο «casus belli» που αποτελεί ευθεία **απειλή πολέμου** σε περίπτωση που η Ελλάδα επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα πέραν των 6 ν.μ. Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (United Nations Charter) άρθρο 2 (4)³ απαγορεύεται η απειλή χρήσης βίας, ενώ το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ δύναται σύμφωνα με το άρθρο 39 να πάρει μέτρα για την διατή-

3. All Members shall refrain in their international relations from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any state, or in any other manner inconsistent with the Purposes of the United Nations.

ρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Παράλληλα, διακηρύσσει ότι θέλει να δημιουργήσει ΑΟΖ στην Μεσόγειο, με την προώθηση του δόγματος της «Γαλάζιας Πατρίδας», που καλύπτει το μισό Αιγαίο. Στην πράξη επιχειρείται μία αναθεώρηση της Συνθήκης της Λωζάννης προς ανατολάς και σε βάρος της Ελλάδος. Στο σχέδιο αυτό, συμπλέουν κεμαλιστές και ισλαμιστές του ΑΚΡ.

Η Τουρκία θεωρεί ότι λόγω δήθεν ιδιομορφίας του Αιγαίου, τα ελληνικά νησιά θα πρέπει να έχουν μέχρι 6 ν.μ. χω-

ρικά ύδατα και δεν δικαιούνται υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ, διότι λόγω εγγύτητας αποτελούν φυσική προέκταση της Μικράς Ασίας και «κάθονται» πάνω στην υφαλοκρηπίδα της.

Με βάση τους παραπάνω ισχυρισμούς προέβη και στο λεγόμενο Τουρκολιβυκό Μνημόνιο, το οποίο βρίσκεται πέραν κάθε νομικής ορθότητας και γεωγραφικής πραγματικότητας, δεδομένου ότι αγνοεί την ύπαρξη ελληνικών νησιών όπως της Ρόδου, Καρπάθου και Κάσσου και της Κρήτης.

Η Τουρκία από το 2019 έχει υιοθετήσει το δόγμα της Γαλάζιας Πατρίδας (MAVİ VATAN) ισχυριζόμενη ότι όλα τα νησιά, ακόμη και αυτά του μεγέθους της Κύπρου, Κρήτης και Ρόδου δεν έχουν ΑΟΖ, αλλά μόνο χωρικά ύδατα.

Αν ζούσε ο Κανάρης σήμερα, αντί απάντησης θα τους έστελνε κομμάτια της πυρπολημένης τουρκικής ναυαρχίδας ως ενθύμιο.

Τι έχει κάνει η Ελλάδα για την οριοθέτηση της ΑΟΖ

Η Ελλάδα επικύρωσε τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας στις 23 Ιουνίου 1995.

Με δήλωσή της στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης το 1994 αναγνώρισε ως υποχρεωτική τη δικαιοδοσία του, ενώ με νέα δήλωσή της στις 14 Ιαν 2015, εξάιρεσε από την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου θέματα σχετιζόμενα με την προστασία της κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας από πλευράς εθνικής άμυνας και διαφορές για τα όρια και το εύρος των χωρικών υδάτων και του εναερίου χώρου αυτής.

Με την Κύπρο δεν ήρθαμε ποτέ σε διαπραγμάτευση. Πριν μερικά χρόνια η κυπριακή πλευρά προσέγγισε την ελληνική κυβέρνηση και της ζήτησε να προχωρήσουν στην οριοθέτηση της ΑΟΖ των δυο κρατών, αλλά δυστυχώς η Ελλάδα δεν άδραξε μια τόσο μεγάλη ευκαιρία που θα δημιουργούσε και ένα προηγούμενο, όχι μόνο για το Σύμπλεγμα Καστελόριζου, αλλά θα δημιουργούσε και μόνιμα θαλάσσια σύνορα με την Κύπρο.

Ενα σημαντικό βήμα για την υποστήριξη των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων ήταν η ψήφιση του **N 4001/2011** (Νόμος Μανιάτη) που αφορούσε την Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων· στο άρθρο 156 αναφέρει ότι «Ελλείψει συμφωνίας οριοθέτησης με γειτονικά κράτη των οποίων οι ακτές είναι παρακείμενες ή

αντικείμενες με τις ελληνικές ακτές, το εξωτερικό όριο της υφαλοκρηπίδας και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (αφ' ης κηρυχθεί) είναι η μέση γραμμή, κάθε σημείο της οποίας απέχει ίση απόσταση από τα εγγύτερα σημεία των γραμμών βάσης (τόσο ηπειρωτικών όσο και νησιωτικών) από τις οποίες μετράται το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης».

Σήμερα γιατί δε μιλάμε για τον Νόμο αυτό;

Στην πράξη με την ανακήρυξη ΑΟΖ, ακόμη και στην περίπτωση που δεν συμφωνήσει στην οριοθέτησή της η Τουρκία, η Λιβύη και η Αίγυπτος, μπορούμε να εκμεταλ-

λευθούμε ο,τιδήποτε βρίσκεται εντός της χερσαίας και θαλάσσιας επικράτειας μας, π.χ. μεταξύ Κρήτης - Γαύδου.

Με την Ιταλία ήρθαμε σε συμφωνία για την ΑΟΖ μόλις στις 9 Ιουνίου 2020, αλλά λόγω πίεσης για την υπογραφή, παραχωρήσαμε στην Ιταλία το δικαίωμα στην αλιεία εντός της Ελληνικής ΑΟΖ και μέχρι 6 ν.μ. από τις ακτές μας, καθώς και μειωμένη επήρεια ΑΟΖ στα ελληνικά νησιά των Διαπόντιων νήσων, βόρεια της Κέρκυρας.

Τον ίδιο χρόνο στις 6 Αυγούστου 2020 υπογράφεται συμφωνία με την Αίγυπτο για την οριοθέτηση μέρους της ΑΟΖ, στην οποία όμως η ελληνική Κυβέρνηση αποδέχτηκε μειωμένη επήρεια στα Ελληνικά νησιά. Η θέση αυτή ταυτίζεται με τις τουρκικές θέσεις περί «αναλογικότητας» εγκαταλείποντας την αρχή της «μέσης γραμμής» για την οριοθέτηση των θαλασσιών ζωνών. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 1(ε) της εν λόγω συμφωνίας, «Εάν οποιοδήποτε από τα δύο Μέρη διεξάγει διαπραγματεύσεις με σκοπό την οριοθέτηση της ΑΟΖ με άλλο Κράτος που μοιράζεται με τα δύο Μέρη θαλάσσιες ζώνες τους, το Μέρος αυτό, προτού καταλήξει σε τελική συμφωνία με το τρίτο κράτος θα ενημερώσει και θα διαβουλευθεί με το άλλο Μέρος». Ο,τι θα κάνουμε δηλαδή με την Κύπρο θα πρέπει να εγκριθεί από το Κάιρο.

Διεθνείς Οργανισμοί παρουσιάζουν την ΑΟΖ της Ελλάδος σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας και όχι με βάση τους τουρκικούς ισχυρισμούς

Εάν η Ελλάδα δεχτεί να προχωρήσει σε οριοθέτηση ΑΟΖ με την Αίγυπτο ή/και με την Τουρκία χωρίς την πλήρη επήρεια του Καστελόριζου και της μικρονήσου Στρογγύλης, αυτό θα έχει ως συνέπεια η Ελλάδα να μην έχει θαλάσσια σύνορα με την Κύπρο.

Οι συμφωνίες με Αίγυπτο και Ιταλία δεν έγιναν με βάση το πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαίου, η αξία του οποίου θα καταδειχθεί στη συνέχεια.

Να σημειωθεί ότι η οριοθέτηση της «Ευρωπαϊκής ΑΟΖ» σύμφωνα με τις προβλέψεις της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας, αποτελεί προϋπόθεση όχι μόνο για την «οικονομική ευρωστία» της ΕΕ αλλά και για το ίδιο το διεθνές της κύρος.

Διαφωνούμε άραγε με τον Ελληνοτουρκικό Διάλογο;

Ο διάλογος μεταξύ κρατών είναι γενικά μία θεμιτή διαδικασία και δεν θα πρέπει να αποφεύγεται. Στην πράξη όμως επειδή πρόκειται για πολιτική διαπραγμάτευση με σοβαρές μελλοντικές συνέπειες, θα πρέπει να γίνεται επί “ίσοις όροις”, στη βάση του Διεθνούς Δικαίου και των αμοιβαίων συμφερόντων των δύο κρατών. Υπάρχουν παραδείγματα όπου ακόμα και εμπόλεμες χώρες προβαίνουν σε διαπραγματεύσεις και συμφωνούν σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όπως έγινε μεταξύ Ισραήλ και Λιβάνου για την οριοθέτηση της ΑΟΖ των.

Επίσης σε ένα διάλογο, εάν θέλουμε να είναι ειλικρινής και παραγωγικός, δεν θα πρέπει να αμνηστεύεται το παρελθόν. Θα πρέπει να θυμίζουμε ότι η Τουρκία έχει παρελθόν γενοκτονιών, εισβολής και κατοχής στην Κύπρο, καταπάτησης Συνθηκών (για την αυτονομία Ίμβρου και Τενέδου), αθέτηση ψηφισμάτων του ΟΗΕ, απειλές, παραβιάσεις και άλλα. Επομένως δεν θα πρέπει να δεχόμαστε αφελώς στη συζήτηση τις τουρκικές διεκδικήσεις, αλλά να αντιπαραβάλλουμε και τις Ελληνικές θέσεις.

Η Ελλάδα και η Τουρκία είναι σε διαπραγματεύσεις για το Αιγαίο από το 1976. Από τότε οι απαιτήσεις της Τουρκίας αυξάνονται συνεχώς, με προφανή επιδίωξη την άσκηση ψυχολογικής πίεσης για την εξεύρεση μίας λύσης για “περιορισμό” της έντασης μεταξύ των δύο κρατών. Επίσης από το 1982 δεν καταφέραμε να εξασκήσουμε τα κυριαρχικά

μας δικαιώματα που απορρέουν από τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας λόγω αντιρρήσεων της Τουρκίας. Είναι λογικό ότι αυτή η **διαδικασία πρέπει να έχει ένα τέλος**.

Η Τουρκία στον διάλογο επιδιώκει να επιβάλει τις μονομερείς παράνομες απαιτήσεις της χωρίς να αναγνωρίζει, τόσο το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας, το οποίο όμως αποτελεί εθιμικό δίκαιο –δηλαδή, καθίσταται υποχρεωτικό ακόμη και από κράτη που δεν το έχουν επικυρώσει– όσο και την δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, αλλά και του Αμβούργου, επειδή δεν είναι συμβατά με το εσωτερικό της δίκαιο και συμφέρον. Αντιθέτως, θα προσπαθήσει να αποφύγει την παραπομπή των απαιτήσεων της σε Διεθνές Δικαστήριο και θα επιδιώξει μία πολιτική λύση. **Αυτό είναι και το επικίνδυνο σημείο των διαπραγματεύσεων.** Η Ελληνική Κυβέρνηση, υπό την πίεση του διεθνούς παράγοντα, την ανάγκη προβολής απτών αποτελεσμάτων, αλλά και λόγω ηττοπάθειας, είναι πιθανό να συμφωνήσει σε περιορισμό της κυριαρχίας και των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων.

Σε αυτήν την πολιτική διαπραγμάτευση θα πρέπει να εξετασθεί μία και μόνη διαφορά: η οριοθέτηση της ΑΟΖ/Υφαλοκρηπίδας. **Τίποτε άλλο.** Εάν δεν υπάρξει συμφωνία, τότε η διαφορά επί του συγκεκριμένου αυτού νομικού ζητήματος θα πρέπει να παραπεμφθεί σε Διεθνές Δικαστήριο, όπως προβλέπεται από την Συνθήκη για το Δίκαιο της Θάλασσας του 1982· εάν φυσικά η Τουρκία το επιθυμεί.

Σε ποιο Διεθνές Δικαστήριο προσφεύγουμε;

Η προσφυγή σε ένα διεθνές δικαστήριο θα πρέπει να γίνει με βάση την αρμοδιότητά του και τις διαδικασίες που το διέπουν, ενώ είναι πολύ σημαντικό και το περιεχόμενο της αναφοράς ή του συνυποσχετικού των διαδίκων, προκειμένου να ζητήσουν τη γνώμη του δικαστηρίου. Ποια όμως είναι αυτά τα δικαστήρια;

Διεθνές Δικαστήριο Δικαιοσύνης της Χάγης – ΔΔΔΧ (ICJ)

Έχει έδρα τη Χάγη της Ολλανδίας. Στο άρθρο 36, παράγραφος 1, του Καταστατικού του αναφέρεται ότι η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου περιλαμβάνει όλα τα θέματα

που προβλέπονται στις ισχύουσες συνθήκες και συμβάσεις. Στην πράξη επιλαμβάνεται «νομικές διαφορές» που υποβάλλονται από κράτη.

Τέτοιες υποθέσεις φέρονται συνήθως ενώπιον του Δικαστηρίου μέσω γραπτής προσφυγής για την άσκηση αγωγής. Πρόκειται για μονομερές έγγραφο που πρέπει να αναφέρει το αντικείμενο της διαφοράς και τους διαδίκους (άρθρο 40, παρ. 1) και στο μέτρο του δυνατού, να προσδιορίζει τη διάταξη επί της οποίας ο αιτών θεμελιώνει τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου (Άρθρο 38).

Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας, Αμβούργο

Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας - ΔΔΔΘ (ITLOS).

Εδρεύει στο Αμβούργο της Γερμανίας και ιδρύθηκε το 1994 μετά την ενεργοποίηση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (άρθρο 287). Απαρτίζεται από 21 μέλη-δικαστές που εκλέγονται από κατάλογο προτεινόμενων υποψηφίων των χωρών μελών του ΟΗΕ.

Δικαστήριο Δικαιοσύνης της ΕΕ - ΔΔΕΕ (CJEU). Εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Είναι αμιγώς νομικό Δικαστήριο με ευρωπαϊούς δικαστές. Εξασφαλίζει την τήρηση του Δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των Συνθηκών και οι αποφάσεις του εκτελούνται υποχρεωτικά σύμφωνα με το άρθρο 28^ο της Συνθήκης Λειτουργίας της ΕΕ (ΣΛΕΕ).

Οι αποφάσεις του δεσμεύουν πολιτικά και νομικά τις χώρες μέλη της ΕΕ, αλλά και συνδεδεμένα μέλη όπως η Τουρκία από το 1963 και η Αλβανία από το 2009. Αξιολογεί τη νομιμότητα των πράξεων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις Συνθήκες και ερμηνεύει το δίκαιο της ΕΕ κατόπιν αιτήματος των εθνικών δικαστηρίων.

Από τον Ιούνιο του 1998, με την επικύρωση από την ΕΕ της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας ως ευρωπαϊκό

δίκαιο και την επίσημη γραπτή ενημέρωση-δήλωση προς τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, αναγνωρίζεται η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου για ζητήματα που χρήζουν την ερμηνεία και εφαρμογή της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας ως ευρωπαϊκό πλέον δίκαιο.

Είναι επικίνδυνη η προσφυγή στη Χάγη;

Κυρίαρχο αφήγημα των διαπραγματεύσεων είναι η ανάγκη επίλυσης των ελληνοτουρκικών διαφορών στη βάση του Διεθνές Δικαίου με προσφυγή στην Χάγη (ΔΔΧ). Η Ελλάδα αναγνωρίζει μια και μόνη διαφορά με την Τουρκία, αυτήν της οριοθέτησης της ΑΟΖ. Η εκδίκαση αυτής της διαφοράς θα πρέπει να γίνει με βάση νομικούς και όχι πολιτικούς όρους.

Η πρακτική όμως του ΔΔΧ δείχνει ότι λαμβάνει υπόψη και πολιτικές σκοπιμότητες, αλλά και την αρχή της «ευθυδικίας» (equity) για τη διαμόρφωση μιας δικαστικής απόφασης, θέση που διακαώς επιθυμεί η Τουρκία και ενδεχομένως να αποβεί ιδιαίτερα αρνητικό για τη χώρα μας.

Επίσης η Τουρκία δεν έχει αναγνωρίσει τη γενική υποχρεωτική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου της Χάγης και ως εκ τούτου για την παραπομπή κάποιας νομικής διαφοράς απαιτείται ειδική συμφωνία (συνυποσχετικό) η οποία θα αποτελέσει και τη νομική βάση για την εκδίκαση. Με την Τουρκία επιχειρήσαμε να πάμε στην Χάγη και το 1976, αλλά τελικά κατά τη διαδικασία σύνταξης του συνυποσχετικού υπαναχώρησε.

Συνεπώς εκτιμάται ότι η Τουρκία θα συναινέσει στην προ-

σφυγή στην Χάγη, ή σε κάποιο άλλο δικαστήριο, μόνο εφόσον υπάρξει προηγούμενη πολιτική συμφωνία στην οποία θα ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της. Με τον τρόπο αυτό η προσφυγή στο Δικαστήριο θα παρουσιασθεί στην κοινή γνώμη ως μία σύννομη διευθέτηση των διαφορών με αμοιβαίο σεβασμό στο Διεθνές Δίκαιο, έχοντας φυσικά και την ανάλογη επικοινωνιακή υποστήριξη από τα ΜΜΕ. Και αυτό φυσικά θα θεωρηθεί μεγάλη επιτυχία ή τουλάχιστον κατάσταση «win-win»².

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι η παραπομπή του θέματος της οριοθέτησης της ΑΟΖ στη Χάγη θα είναι ατελέσφορη. Εφόσον η οριοθέτηση καταλήξει σε Διεθνές Δικαστήριο, χωρίς συγκεκριμένες προϋποθέσεις, θα είναι πολύ επικίνδυνη για τα ελληνικά συμφέροντα. Για τον λόγο αυτό στο συνυποσχετικό με την Τουρκία θα πρέπει οπωσδήποτε να καθορίζεται ότι η επιδίκαση της διαφοράς θα γίνει με βάση τις προβλέψεις της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας: θέματα κυριαρχίας, άμυνας των ελληνικών νήσων στο Αιγαίο και εύρους των χωρικών υδάτων δεν θα πρέπει να τεθούν στο δικαστήριο.

Η προσφυγή στο ΔΔΧ (ή σε άλλο δικαστήριο) με τους

1. Μία ασαφής και παραπλανητική αρχή για περιπτώσεις όπου το κοινό δίκαιο θεωρείται άκαμπτο και ότι δεν μπορεί να επιλύσει δίκαια ένα επίδικο νομικό ζήτημα.

2. Μία συμφωνία στην οποία κερδίζουν και οι δύο πλευρές.

όρους που θα θέσει η Τουρκία, θα αυξήσει την ένταση των διεκδικήσεών της έναντι της Ελλάδος (λίαν συντόμως) εάν δείξουμε ότι είμαστε ένα φοβικό έθνος απέναντί της. Με απλά λόγια, «η ένστασή μας στη Χάγη δεν αφορά την έλλειψη σεβασμού ως προς την ίδια ως διεθνή δικαιοδοτικό θεσμό, αλλά απηχεί την έντονη ανησυχία μας για την προοπτική χρήσεώς της ως ένα δεσμευτικό μηχανισμό μη αναστρέψιμων και καθαρά ετεροβαρών παραχωρήσεων της Ελλάδας έναντι της Τουρκίας επί τη βάσει φρούδων κατευναστικών προσδοκιών μιας σαθρής μελλοντικής ειρήνης και ψευδεπίγραφης σταθερότητας μεταξύ των δύο πλευρών του Αιγαίου, και κυρίως στην Ανατ. Μεσόγειο, η οποία για μας θα πρέπει ασυζητητί να περιλαμβάνει και την Κύπρο που ιδίως στο σημερινό γεωστρατηγικό περιβάλλον, δεν δύναται να απαλειφθεί από την εξίσωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων»³.

Τι άλλο μπορεί να κάνει η Ελλάδα; Σύμπραξη της ΕΕ στη διαδικασία καθορισμού της ΑΟΖ

Παρά τις καλές μας προθέσεις στο περιβόητο «παράθυρο ευκαιρίας» η Τουρκία αναμένεται να μην δεχθεί καμία πολιτική συμφωνία οριοθέτησης της ΑΟΖ, εφόσον δεν ικανοποιηθούν οι παράλογες απαιτήσεις της. Επίσης εκτιμάται

ότι δεν θα δεχθεί και παραπομπή στην Χάγη ή ακόμη περισσότερο στο Αμβούργο, εάν η επίδικη διαφορά θα πρέπει να αποφασισθεί στη βάση του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας και με τις προϋποθέσεις που προαναφέρθηκαν (δήλωση Ελλάδος από 14 Ιανουαρίου 2015). Άρα υπάρχει αδιέξοδο; Δεν θα λυθεί το θέμα της οριοθέτησης ποτέ;

Η Ελλάδα και η Κύπρος αποτελούν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα πρέπει να αναζητήσουν λύσεις και «εργαλεία» εντός του Ενωσιακού Δικαίου για την υποστήριξη των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων. Επίσης το Δικαστήριο Δικαιοσύνης της ΕΕ (ΔΔΕΕ) στο Λουξεμβούργο δύναται να αποτελέσει μία πολύ αξιόλογη λύση⁴ που πρέπει να εξετασθεί δεόντως από το Υπουργείο των Εξωτερικών.

Αρχικά η Ελλάδα και η Κύπρος θα πρέπει να απαιτήσουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση να συμπράξει στην διαδικασία οριοθέτησης της ΑΟΖ των με αυτήν της Τουρκίας (τρίτο Κράτος). Η Τουρκία, εάν όντως έχει ειλικρινή διάθεση επίλυσης του θέματος, θα πρέπει να συναινέσει στην σύμπραξη αυτή σε όλη την διαδικασία, με δεδομένο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει διεθνές κύρος, αλλά και επειδή η Τουρκία έχει συνάψει Συμφωνία Σύνδεσης με αυτήν από το 1963.

3. Μάζης Ιωάννης, Ομότιμος καθηγητής <https://www.militaire.gr/i-mazis-gia-ellinotourkika-parathyro-eykairias-i-parathyro-ethnikon-parachoriseon/>

4. Σχετικά στοιχεία περιέχονται στην διδακτορική διατριβή του Διδάκτορος Νομικής Γεώργιου Ανθρακίω, που παρουσιάστηκε στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών <https://www.youtube.com/live/IsDkBoiFbaA?si=2KpozobGGvVfGtSp>

Τι άλλο μπορεί να κάνει η Ελλάδα; Να αναλάβει ανεξάρτητη πρωτοβουλία αξιοποιώντας την ΕΕ

Σε περίπτωση που η Τουρκία δεν αποδεχθεί τη σύμπραξη της ΕΕ στις διαπραγματεύσεις για την οριοθέτηση της ΑΟΖ, η Ελλάδα θα πρέπει να αναλάβει την πρωτοβουλία των ενεργειών, ως ακολούθως:

α. Καταγγελία casus belli

Αρχικά να προσφύγει στα αρμόδια όργανα της ΕΕ καταγγέλλοντας την Τουρκία για την απειλή πολέμου που έχει κηρύξει από τον Ιούνιο του 1995 (casus belli) σε ενδεχόμενη επέκταση των χωρικών μας υδάτων. Η προσφυγή μπορεί να γίνει με βάση τις προβλέψεις της Συμφωνίας Σύνδεσης ΕΕ – Τουρκίας το 1963 (άρθρο 25, παράγραφος 2) προκειμένου να εξετασθεί κατά πόσο συνάδει μία χώρα (Τουρκία), με την οποία υπάρχει Συμφωνία Σύνδεσης με την ΕΕ, μπορεί να απειλεί με πόλεμο μία χώρα μέλος της ΕΕ. Να σημειωθεί ότι με το υφιστάμενο καθεστώς σύνδεσης με την ΕΕ, η Τουρκία έχει λάβει μέχρι σήμερα πολύ σημαντική οικονομική υποστήριξη.

Κατά τον ίδιο τρόπο δύναται να προσφύγει και η Κύπρος κατά της Τουρκίας, λόγω της παράνομης εισβολής και κατοχής του 37% της νήσου.

β. Προσφυγή στο Δικαστήριο του Λουξεμβούργου (ΔΔΕΕ)

Η Ελλάδα και η Κύπρος έχουν μία εκκρεμότητα οριοθέτη-

σης των θαλασσιών ζωνών τους από το 2003. Αντί μίας πολιτικής συμφωνίας, η οποία θα συναντούσε δυσκολίες, μπορούν να προσφύγουν στο Δικαστήριο της ΕΕ στο Λουξεμβούργο με συνυποσχετικό και με βάση το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας, προκειμένου το Δικαστήριο να γνωμοδοτήσει για την οριοθέτηση των μεταξύ των θαλασσιών ζωνών αλιείας και ενεργείας. Για την προσφυγή αυτή θα ενημερωθούν και οι ενδιαφερόμενες γειτονικές χώρες (Τουρκία, Αίγυπτος) οι οποίες θα μπορούν να καταθέσουν τις απόψεις τους.

Εφόσον κατατεθεί το συνυποσχετικό με το αιτιολογικό του, δεν θα υπάρχει περίπτωση παράκαμψης ή διπλωματικών παρεμβάσεων/πιέσεων· σε κάθε περίπτωση το Δικαστήριο θα αποφασίσει για το θέμα τελεσίδικα. Η απόφασή του θα ληφθεί χωρίς πολιτικές παραμέτρους, στο νομικό και μόνο πλαίσιο και θα αφορά στην εφαρμογή της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας, επί τη βάση των Συνθηκών που καθορίζουν τα σημερινά σύνορα. Επίσης θα τύχει της υποστηρίξεως από την ίδια την ΕΕ αλλά και τα μέλη της, τα οποία δεν μπορούν εκ των πραγμάτων, να αντιστρατευθούν τα συμφέροντά τους. Τονίζεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των χωρών της ΕΕ, είναι παραθαλάσσιες και άρα υπόκεινται στις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα της παραπάνω Σύμβασης.

Η απόφαση του Δικαστηρίου θα αποτελεί ένα ισχυρό νομικό δεδικασμένο, που θα δεσμεύει τόσο τα κράτη μέλη της ΕΕ (πχ. Ιταλία) αλλά και όσες χώρες έχουν καθεστώς υποψήφιου μέλους, όπως η Αλβανία και η Τουρκία. Στην πράξη οι προς ένταξη χώρες θα κληθούν να αποφασίσουν, εάν επιθυμούν την ενταξιακή τους προοπτική και τα συνεπακόλουθα οικονομικά οφέλη.

Επισημαίνεται, ότι το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, από πλευράς δικαιοταξίας, εντός της ΕΕ, υπερισχύει του Διεθνούς Δικαίου. Ως εκ τούτου και οι συμφωνίες που έχει αποδεχθεί πολιτικά η Ελλάδα με την Ιταλία και την Αίγυπτο, είναι εφικτό να τροποποιηθούν με την προσφυγή στο Δικαστήριο της ΕΕ στο Λουξεμβούργο. Επίσης εκ των πραγμάτων θα παύσει και κάθε συζήτηση περί τουρκολιβυκού μνημονίου, το οποίο ήδη δεν έχει καμία ισχύ, ως ανυπόστατο.

Η προσφυγή στο Δικαστήριο της ΕΕ στο Λουξεμβούργο, αποτελεί ίσως τη βέλτιστη λύση για την ειρηνική διευθέτηση οριοθέτησης της ΑΟΖ, όπου την πρωτοβουλία των κινήσεων θα έχει η Ελλάδα και η Κύπρος. Στην Τουρκία θα τεθεί το δίλημμα «**αποδοχή του Ευρωπαϊκού Δικαίου ή απομόνωση**» και θα πρέπει να αποφασίσει εάν όντως επιθυμεί να αποτελέσει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι θέσεις της ΝΙΚΗΣ

A. Να δοθούν καθαρές εξηγήσεις και όχι μισόλογα από την κυβέρνηση

- Η Κυβέρνηση θα πρέπει να αποσαφηνίσει προς τον ελληνικό λαό με ποια στρατηγική και με ποιες κόκκινες γραμμές προσέρχεται στη διαπραγμάτευση με την Τουρκία. Πρέπει να ξέρει ο Ελληνικός Λαός τι τίθεται υπό συζήτηση.
- Τα θέματα Κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδος δεν είναι υπό διαπραγμάτευση. Καμιά Κυβέρνηση δεν εξουσιοδοτείται να παραχωρεί κυριαρχία και κυριαρχικά δικαιώματα. **Οχι άλλες προδοσίες τύπου «Πρεσπών».**
- Να επαναλειτουργήσει το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής προκειμένου να υπάρχει ουσιαστική ενημέρωση των κομμάτων σχετικά με τον στρατηγικό σχεδιασμό της εξωτερικής μας πολιτικής.
- Να δηλωθεί δημόσια από τον Πρωθυπουργό ότι η άσκηση των νόμιμων κυριαρχικών δικαιωμάτων μας που προβλέπονται από το Δίκαιο της Θάλασσας δεν αποτελούν «μονομερείς» ενέργειες και η «Συμφωνία της Μαδρίτης του 1997» δεν μας δεσμεύει, καθόσον

έχει παραβιασθεί με πλήθος μονομερών και παράνομων ενεργειών της Τουρκίας στο Αιγαίο (σχετική ερώτηση-πρόταση έχει κατατεθεί από τη ΝΙΚΗ στο Ελληνικό Κοινοβούλιο).

- Συμφωνούμε με την επίσημη θέση του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών¹ ότι «ζήτημα οριοθέτησης της ΑΟΖ/υφαλοκρηπίδας τίθεται μόνο μεταξύ των αντικείμενων ακτών των ελληνικών νησιών που βρίσκονται απέναντι από την Τουρκία και των τουρκικών ακτών». Πουθενά αλλού. Η οριοθέτηση αυτή θα πρέπει να γίνει με βάση την αρχή της «μέσης γραμμής». Απορρίπτουμε απερίφραστα την παρωχημένη αρχή της «ευθυδικίας» και της «αναλογικότητας» που επιδιώκει η Τουρκία, ως βάση οριοθέτησης της ΑΟΖ.

B. Να αξιοποιήσουμε όλα τα δικαιώματά μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τον ΟΗΕ

Να απαιτηθεί η σύμπραξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαδικασία οριοθέτησης της ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδος, Κύπρου και Τουρκίας. Σε περίπτωση άρνησης της Τουρκίας να συμμετέχει στην διαπραγμάτευση με την αιγίδα της ΕΕ, τότε η Ελλάδα:

1. <https://www.mfa.gr/zitimata-ellinotourkikon-sheseon/eidikotera-keimena/oriothetisi-yfalokripidas.html>

- Να καταγγείλει την Τουρκία στην ΕΕ για την απειλή πολέμου που έχει κηρύξει από τον Ιούνιο του 1995 (casus belli) σε ενδεχόμενη επέκταση των χωρικών μας υδάτων και να ζητήσει να εξετασθεί εάν είναι αποδεκτό μία χώρα (Τουρκία) με την οποία υπάρχει Συμφωνία Σύνδεσης με την ΕΕ, μπορεί να απειλεί με πόλεμο μία χώρα μέλος της ΕΕ.
- Σε συμφωνία με την Κύπρο να προσφύγουν στο Δικαστήριο της ΕΕ στο Λουξεμβούργο με συνοποσχετικό και με βάση το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας, προκειμένου αυτό να αποφασίσει για την εκκρεμότητα οριοθέτησης των θαλασσιών συνόρων τους για θέματα αλιείας και ενέργειας.
- Με βάση την απόφαση του Δικαστηρίου και τον ισχύοντα ν.4001/2011 να ασκήσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα σε ότι αφορά στην αλιεία και στην εκμετάλλευση των ενεργειακών κοιτασμάτων της.
- Στον ΟΗΕ, η Ελληνική Κυβέρνηση οφείλει αμελλητί να καταγγείλει την απαγορευμένη, κατά το άρθρο 2 παρ. 4 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, απειλή χρήσης βίας (casus belli) εκ μέρους της Τουρκίας, προκειμένου το Συμβούλιο Ασφαλείας να λάβει τα κατάλληλα μέτρα όπως ορίζει το άρθρο 39 του Χάρτη, για την διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας στην περιοχή.

Γ. Να καθορίσουμε ΑΟΖ σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS)

Να γίνει χρήση του αναφαίρετου δικαιώματος για **επέκταση των χωρικών μας υδάτων στα 12 ναυτικά μίλια**, όπως προβλέπει το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας, με όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες σε κάθε επίπεδο, **πρωτού ορισθεί ΑΟΖ**. Να μην δεχθούμε καμία υποχώρηση στο θέμα αυτό, ούτε να συναινέσουμε να συζητηθεί οπουδήποτε. Οποιαδήποτε συμφωνία παρέκκλισης από αυτό συνιστά **πράξη μειοδοσίας**.

Εάν η σημερινή Ελληνική Κυβέρνηση εμμείνει στην λύση της προσφυγής στην Χάγη ή σε άλλο διαιτητικό δικαστήριο για την επίλυση της οριοθέτησης της ΑΟΖ/Υφαλοκρηπίδας, στο σχετικό συνοποσχετικό έγγραφο με την Τουρκία θα πρέπει κατ'ελάχιστον να αναφέρεται ότι:

- Η επιδίκαση του θέματος θα γίνει με βάση τις προβλέψεις της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας του 1982.
- Η Τουρκία σέβεται την Κυριαρχία της Ελλάδος επί των νήσων του Αιγαίου και τέτοιο θέμα δεν θα εξετασθεί από το Δικαστήριο.
- Εξακολουθεί να ισχύει η δήλωση της Ελλάδος της 14 Ιαν 2015 για την εξαίρεση από την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, των θεμάτων που σχετίζονται με την άμυνα των νήσων και των χωρικών υδάτων.

Δ. Να θωρακίσουμε το Αιγαίο μας με κάθε τρόπο

- Η ενίσχυση των Ενόπλων Δυνάμεων της πατρίδας μας, τόσο σε προσωπικό όσο και σε νέα οπλικά συστήματα, προκειμένου να μπορούν με αξιοπιστία να υπερασπισθούν τα κυριαρχικά δικαιώματά μας, αποτελεί μονόδρομο για την ελληνική στρατηγική. Η ενίσχυση αυτή δεν θα πρέπει να εκληφθεί ως μία απώλεια πόρων που θα μπορούσαν να διατεθούν σε άλλους τομείς, όπως η κοινωνική μέριμνα, η υγεία ή η παιδεία, αλλά να θεωρηθούν σαν ανταποδοτική εισφορά στη δυνατότητα εκμετάλλευσης των πλούσιων κοιτασμάτων ενέργειάς που υπάρχουν στην ΑΟΖ μας.
- Η ενεργοποίηση των εκατοντάδων βραχονησίδων μας με εγκαταστάσεις γεννητριών ΑΠΕ, τις καθιστούν όχι μόνο επισκέψιμες και κατοικήσιμες, αλλά και με οικονομική ζωή. Επομένως αποκτούν αυξημένη γεωστρατηγική επήρρεια, αλλά και αμυντική αξία.
- Η ενίσχυση της αμυντικής μας αυτάρκειας και η ουσιαστική κάλυψη βασικών επιχειρησιακών αναγκών μας από εγχώρια αμυντική βιομηχανία, είναι απαραίτητη. Η εξάρτησή μας από τρίτους είναι σοβαρή αδυναμία. Για τον ίδιο σκοπό, δεν πρέπει να χαρίζουμε ούτε σφεντόνα από τον οπλισμό μας σε τρίτα κράτη. Η ρωσοουκρανική διένεξη, κατά την οποία ξεθάφτηκαν μέχρι και όπλα των πρώτων δεκαετιών του ψυ-

χρού πολέμου, αποδεικνύει ότι η επάρκεια πυρομαχικών με βάση «αλγόριθμους αναμενόμενης διάρκειας σύγκρουσης» είναι σενάριο επιστημονικής φαντασίας για γραφειοκράτες των υπουργείων, οι οποίοι δεν υπολογίζουν να κληθούν στην πρώτη γραμμή.

- Τελευταίο, το ουσιωδέστερο: Η ψυχική προετοιμασία και εκπαιδευτική θωράκιση του Έλληνα πολίτη-οπλίτη. Η παλλαϊκή άμυνα κατ'αρχάς σε όλο το Αιγαίο και τις παραμεθόριους περιοχές, η καλλιέργεια εθνικής ενότητας και ομοψυχίας, η έμφαση στην παιδεία με βάση τις αξίες των προγόνων μας, είναι το κρίσιμο στοιχείο. Η καρδιά που κινεί το χέρι που κρατά το όπλο.

Ε. Ελλάδα και Κύπρος: δύο Κράτη, ένα Έθνος.

Ενας αξιοπρεπής Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε πει ότι «είμαστε έθνος ανάδελφο». Πρέπει να αποτελέσει Εθνική Στρατηγική της Ελλάδας η ένωση των δυνάμεων του Ελληνισμού σε κάθε επίπεδο. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της εκμετάλλευσης των ΑΟΖ Ελλάδος-Κύπρου, της ισχυροποίησης του ενιαίου αμυντικού δόγματος, μιας πολυδιάστατης πολιτικής αποτροπής, συμμαχιών, έξυπνων εξοπλισμών, ανάπτυξης της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας, αλλά και της καλλιέργειας πανεθνικής συνείδησης, ικανής και ακμαίας να ακυρώσει τις τουρκικές απειλές. Ο Ελληνισμός θα πρέπει να μπορεί να υπερασπίσει και στρατιωτικά τα κυριαρχικά του δικαιώματα.

Επίλογος

Την πατρίδα μας δεν την κληρονομήσαμε από τους γονείς μας, αλλά τη δανειστήκαμε από τα παιδιά μας. Τα σύνορα της είναι αδιαπραγμάτευτα. Το Ορμένιο στον Βορρά, η Γαύδος στον Νότο, η νήσος Οθωνοί στη Δύση και το Καστελόριζο στην Ανατολή, οριοθετούν μία Ελλάδα ισχυρή και μοναδική.

Μία Ελλάδα που είναι ευλογημένη από τον Θεό και έχει πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως φυσικό κάλλος, μοναδικές ακτογραμμές, πλούσια κοιτάσματα και ορυκτά, παράδοση στην ναυτοσύνη, στο εμπόριο, στις επιστήμες, στις τέχνες και πολλά άλλα. Έχει όμως και μια απaráμιλλη Ελληνορθόδοξη παράδοση, ιστορία και γλώσσα, η οποία την καθιστά πολιτισμικά υπερδύναμη. Όλα αυτά θα πρέπει να τα λαμβάνουν πολύ σοβαρά οι εκάστοτε κυβερνώντες, όταν διαπραγματεύονται τα εθνικά μας συμφέροντα.

Η δύναμη του Ελληνισμού, η δύναμη της Ρωμηοσύνης είναι πολύ μεγάλη και υπό προϋποθέσεις μπορεί να μεγαλουργεί.

Στο προσεχές διάστημα όλοι μας θα κληθούμε να πάρουμε θέση στις αποφάσεις που θα ληφθούν στις ελληνοτουρκικές διαπραγματεύσεις και από αυτό θα φανεί πόσο αληθινοί πατριώτες είμαστε. Πολίτες και πολιτικοί.

ΑΝΔΡ
ΠΑΣΑ

**«Χρωσᾶμε
καὶ σὲ ὅσους ἦρθαν, πέρασαν,
θὰ ῥθοῦνε, θὰ περάσουν.
Κριτές, θὰ μᾶς δικάσουν
οἱ ἀγέννητοι, οἱ νεκροί.»**

Κωστής Παλαμᾶς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΑ' ΠΑΛΛΙΟΛΟΓΟΣ

1404-1453